PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 258 (7752)

TRST, sobota, 14. novembra 1970

POLITIČNA DOGODKA, KI ZBUJATA IZREDNO ZANIMANJE

Novi odnosi med levičarskimi silami v središču zasedanj CK PSI in KPI

De Martino: Premostiti sedanji sistem v popolnem jamstvu demokracije - Berlinguer: Komunisti v boju za novo usmeritev gospodarskega razvoja in preobrazbo italijanske družbe

RIM, 13. — Danes se je nadaljevalo in zaključilo zasedanje centralnega komiteja PSI. Istočasno pa se je začelo zasedanje centralnega komiteja KPI. To sta dva važna politična dogodka, ki zbujata izredno zanimanje za izjave in stališča voditeljev obeh velikih italijanskih delavskih strank.

Največjo pozornost na današnjem zasedanju centralnega komiteja PSI je zbudil govor podpredsednika vlade De Martina, ki je poudaril, da mora bodoči kongres stranke poiskati politično linijo, ki bo ustrezala sedanjim pogojem italijanske družbe in perspektivam razvoja. Potem ko je dejal, da ni mogoče sprejeti in je treba zavrniti vzorec komunistične družbe, ter da je treba tudi odločno zavrniti vzorec zahodnega kapitalizma, je podpredsednik vlade izjavil, da je osnovno vprašanje strategije demokratičnega socializma v tem, kako premostiti sedanji sistem v popolnem jamstvu demokratičnih oblik in v zagotovitvi rednega gospodarskega razvoja.

De Martino je nato dejal: «Zato smo še pred razkolom začeli z našo stranko akcijo za nove odnose med levico, v katero se postavljamo kot važna sila, da omogočimo splošni napredek delavcev in razvoj sedanjih procesov v strankah, ki jih zastopajo.» De Martino je nadaljeval, da je treba nadaljevati po tej poti z zagotovitvijo demokratične stabilnosti vlade, brez sektaških omejitev do kogarkoli in podpreti procese, ki lahko omogočijo nove politične izhode, ki bodo bolj ustrezali delavskim potrebam. Ti procesi, je dejal De Martino, so v teku v velikih strankah, v Krščanski demokraciji in komunistični partiji, v sindikatih in v skupinah, ki čutijo potrebo po obnovitvi. Pri tem pa gre za perspektive, ki jih je treba izvojevati in ne za že zrele procese. Delovanje socialistične stranke se mora v tem položaju odločno odvijati v iskanju konkretne konfrontacije na osnovnih temah zunanje in gospodarske politike ter v odločilnih izbirah za novo obdobje razvoja.

V odgovoru na kritike, da socialistična stranka igra vlogo «bedastega posredovalca» in s tem podpira proces zbližanja med katoličani in komunisti, je De Martino poudaril: «Menim, da če bomo prisotni z našim stališčem in našimi predlogi v smeri dozorevanja sistema, s priduzitvijo k državnemu vodstvu velikih ljudskih množic in strank, ki jih zastopajo, ne bomo imeli vloge posredovalca, marveč vlogo protagonista. Edino kar nas mora skrbeti je to, da ne bomo odsotni v dialogu, ki je sedaj v teku med političnimi silami in da se ne bomo odpovedali zgodovinski vlogi socialistične stranke, da razvija dosledno in učinkovito akcijo za preobrazbo družbe v socialističnem smislu. Zato je potrebna povezava z drugimi silami, ki želijo spremeniti kapitalistični sistem in ustvariti socialistično področje s sporazumom in konvergenco med raznimi socialističnimi komponentami. In to ne samo komponentami marksističnega izvora, marveč tudi z pomembnimi komponentami katoliškega gibanja, ki so sicer izšle iz medrazredne koncepcije, a se sedaj približale socialistični misli in se same nazivajo za socialiste».

Minister za zdravstvo Mariotti se je strinjal s poročilom tajnika Mancinija in poudaril, da bodo morale biti njegove misli predmet razprave na prihodnjem kongresu stranke. Glede smotrov demokristjanske levice je Mariotti poudaril, da socialisti morajo njihove pobude podpirati, da se pripravi alternativa, če levi center ne bo izpolnil svojih obveznosti glede korenitih državnih reform.

Balzamo pa je poudaril, da poročilo Mancinija ne predstavlja samo veljavno osnovo diskusije, marveč enotno politično sintezo in izraža politično smer, ki dovoljuje stranki, da lahko perspektivno deluje v vladi in državi. Poleg tega je poudaril, da je treba podpreti nove odnose med večino in opozicijo, zlasti s komunistično partijo, ki s svojim delovanjem dokazuje svojo pozitivno razpoloženost. Hudo bi grešili, je dejal Balzamo, če bi ta proces podcenjevali ali zavrnili. Namestnik tajnika PSI Craxi (avtonomist) je dejal, da če hoče PSI zagotoviti stabilnost političnega položaja za uresničitev široko zasnovanega načrta reform, mora dati pobude za premostitev desnega levega centra.

Tajnik stranke Mancini je povzel osnovne misli diskusije in obširno govoril o notranjem življenju stranke ter poudaril, da se vse napredne politične sile v državi gledajo na socialiste.

Danes dopoldne se je začelo zasedanje KPI pod predsedstvom tajnika Longa. Glavno poročilo je imel namestnik tajnika Berlinguer o temi: «Boj komunistov za novo usmeritev gospodarskega razvoja in italijanske politike». V njem je Berlinguer ugotovil, da se je delavski razred v bojih lanske jeseni prekalil in povečal svoj vpliv in svojo težo v življenju države. Tudi na političnem področju je prišlo do novih važnih dogodkov, ki se izražajo zlasti v napredovanju komunistov in levice na volitvah. Berlinguer je obširno govoril o trdnem in odločnem boju delavskih množic ter o protinapadu konservativnih sil, katerim so se pridružili tudi nekateri sektorji krščanske demokracije in socialdemokratske stranke, ki so povzročili dolge in dramatične vladne krize. Berlinguer je ugotovil, da so močne politične in množične sile premagale nasprotnika na osnovnih točkah in da je imela v tem boju komunistična sila odločujočo vlogo. V tem boju pa so sodelovale tudi vse ostale sile stranke levice. S tem je bila usmeritev na desno še enkrat preprečena in celotna politična bitka se je prav v tem obdobju premaknila naprej. Priboritev deželne ureditve je zrasla v znaku odločne premaknitve na levo zlasti s sestavljanju odborov krajevnih ustanov.

Francesco De Martino

Enrico Berlinguer

Tudi v notranjosti strank je prišlo do pozitivnih pojavov, kot utrditev novega dela socialistične stranke po socialdemokratskem razkolu in kriza starega integralističnega bloka v Krščanski demokraciji. Dialektika v parlamentu pa je postala bolj svobodna in odprta.

Kar se mene tiče, je nadaljeval Berlinguer, komunisti nameravajo nadaljevati boj za svobodnejšo demokratično dialektiko, za nove odnose med vsemi demokratičnimi in levičarskimi silami in dati pobudo za boj za alternatvo levice na vodstvu države. Ta alternativa, je poudaril Berlinguer, se mora najprej uveljaviti kot zahteva v gospodarski politiki z novim obdobjem gospodarskega in socialnega razvoja Italije. Zato komunisti pozivajo množice, da je treba z bojem vsiliti proizvajalni razvoj, ki bo bistveno različen od sedanjega, ki sloni na zakonu največjega dobička. Komunisti zato zahtevajo razvojno pot na osnovi zaposlitve v vsej državi za preobrazbo italijanskega gospodarskega ustroja.

Glede političnih in vladnih perspektiv je Berlinguer poudaril, da bo KPI nadaljevala z bojem za konstruktivno rešitev osnovnih vprašanj, zavedajoč se, da je največja sila delavske in ljudske opozicije. Nato je govoril o mednarodnem komunističnem gibanju in dejal, da je KPI pripravljena obnoviti prekinjene odnose z Kitajsko komunistično partijo. Glede zunanje politike je ugotovil, da se opažajo nekateri novi premiki, pozitivno pa je ocenil italijansko priznanje LR Kitajske in izrazil prepričanje, da bo vlada ustrezno ravnala tudi glede sprejema Kitajske v OZN. Kritiziral pa je vlado, da se ni še odločila priznati Severnega Vietnama, Severne Koreje in Vzhodne Nemčije.

Četrta seja SALT v Helsinkih

HELSINKI, 13. — Na sedežu ameriškega veleposlaništva v Helsinkih je bila četrta seja pogajanj med SZ in ZDA o omejevanju strateškega oboroževanja. Kot je znano, so ti razgovori 2. novembra stopili v tretjo fazo, po srečanjih najprej v Helsinkih in nato na Dunaju.

Današnji sestanek, ki sta se ga udeležila oba šefa delegacij, Gerard Smith za ZDA in Vladimir Semjonov za SZ, je trajal eno uro in je bil, kot so ga označili v krogih obeh delegacij, «stvaren, prisrčen in resen». Delegaciji za sedaj samo obrazložujeta svoja stališča ter preučujeta stališča druge strani. Prihodnja seja bo v petek na sovjetskem poslaništvu.

Gromiko v Milanu

MILAN, 13. — Po uradnih razgovorih z ministrom Morom je sovjetski zunanji minister Gromiko prispel danes na zasebni obisk v Milan, kjer so ga sprejeli ministrski podtajnik za zunanje zadeve Salizzoni in krajevne oblasti. Gromiko si je s soprogo in ob spremstvu gostiteljev ogledal nekatere milanske umetniške zanimivosti. Zvečer pa je odpotoval na Gardsko jezero.

Pogled na del velike množice, ki se je v četrtek zbrala okrog notredamske stolnice v Parizu, kjer je bila žalna maša za generalom de Gaullom

Francija se poslavlja od generala de Gaulla

Jugoslovanski veleposlanik v Franciji je položil venec na de Gaullov grob v Colombeyu

PARIZ, 12. — Na današnji seji francoske vlade je predsednik republike Pompidou poročal o včerajšnjem dostojnem slovesu Francije in sveta od generala de Gaulla. Pompidou je poudaril dostojnost in ganljivost svečanosti tako v notredamski stolnici kot na pogrebu v Colombeyu ter se skliceval tudi na splošno sočustvovanje v drugih krajih Francije.

Popoldne je Pompidou sprejel na Elizeju še štiri šefe delegacij, ki so se včeraj udeležile žalne svečanosti v Notre Damu, in sicer libanonskega predsednika Frangieja, ministrskega predsednika ZAR Favzija, predsednika Srednjeafriške republike Bokassa in predsednika Čada Tombalbaja.

V Colombey les Deux Eglises medtem še vedno prihaja velika množica ljudi, ki obiskujejo sveži grob generala de Gaulla. Zgodaj zjutraj so obiskali pokopališče vaški otroci z učitelji, kmalu zatem pa so začele prihajati razne osebnosti. Med prvimi je bil sovjetski general Čujkov, heroj boja pri Stalingradu, ki ga je spremljal namestnik zunanjega ministra SZ Kozirev. Čujkov je položil na generalov grob venec, ki ga je poslal sovjetski predsednik Podgorni, nato pa je izrekel de Gaullovemu sinu Philippu sožalje v svojem imenu in v imenu sovjetskega ljudstva.

Pozneje so dospeli v Colombey iranski šah Reza Pahlevi ter predstavniki petnajstih afriških držav, med njimi tudi devet državnih poglavarjev. Člani francoske vlade so sklenili, da bodo obiskali generalov grob ločeno, vsak s svojo družino.

Popoldne je dospel na pokopališče tudi jugoslovanski veleposlanik v Parizu Ivo Vejvoda v spremstvu jugoslovanskega vojaškega atašeja Ekrema Durića ter položil na de Gaullov grob venec predsednika jugoslavije maršala Tita. Pri prihodu na pokopališče so veleposlanika Vejvodo pričakali sin generala de Gaulla kapetan bojne ladje Philippe de Gaulle, zet de Gaulla general Boissieu in prefekt Gornje Marne René Bijoud. Ob tej priložnosti je veleposlanik Vejvoda izrazil kapetanu de Gaullu in generalu Boissieu v imenu predsednika Tita sožalje in ju zaprosil, da izraze sožalja sporoče tudi soprogi generala de Gaulla. Philippe de Gaulle je zaprosil jugoslovanskega veleposlanika, da predsedniku Titu in njegovi soprogi v njegovem imenu in v imenu ostalih članov dršžine sporoči zahvalo za izraženo sožalje.

Preimenovana po de Gaullu Place de l'Etoile

PARIZ, 13. — Znameniti pariški trg «Place de l'Etoile» se bo odslej imenoval «Place Charles de Gaulle». Sklep je sprejel soglasno na svoji današnji seji pariški občinski svet na predlog vseh političnih skupin.

Trg leži na majhni vzpetini na koncu avenije Champs Elysées: sredi trga stoji slavolok zmage, ki ga je dal postaviti Napoleon po zmagi v Austerlitzu. Pod slavolokom, ki so ga dokončali leta 1836, je spomenik neznanemu junaku, ki so ga postavili 11. novembra 1920 ob drugi obletnici konca prve svetovne vojne. V trg se z vseh strani steka dvanajst ulic: od tod dosedanje ime «Place de l'Etoile» (trg zvezde).

Intenzivnejši stiki med Španijo in Vzhodom

Napovedana vzpostavitev diplomatskih stikov med Madridom, Bukarešto in Varšavo

MADRID, 13. — V prihodnjem letu bo Španija navezala diplomatske odnose na ravni veleposlanikov z Romunijo in s Poljsko. Vest, ki je še neuradna, so sporočili v madridskih vladnih krogih, v katerih pravijo tudi, da bo prišlo do navezave diplomatskih odnosov, tokrat na konzularni ravni, tudi z Jugoslavijo in s Češkoslovaško.

V istih krogih poudarjajo, da so pomenili nedavni podpis trgovinskega sporazuma med Španijo in Jugoslavijo, stiki z gospodarskimi predstavniki vzhodne Evrope, obisk sovjetskega predsednika in podpredsednika konzorcija za uvoz južnega sadja v Španiji ter sedanji obisk španskega podtajnika za trgovino v Budimpešto «vrsto korakov z namenom, da bi normalizirali trgovinske odnose s socialističnimi državami». V isti okriv spada tudi napovedani obisk vrhovnega sveta španskih trgovinskih zbornic v Moskvo, ki bo januarja prihodnjega leta.

V sedanjem trenutku ima Španija odnose na konzularni ravni z Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo in s Poljsko. SZ ima v Madridu trgovinski urad, nobenega diplomatskega predstavništva pa nimajo Jugoslavija, Češkoslovaška in Nemška demokratična republika.

ZDA NISO SPREMENILE SVOJEGA STALIŠČA

Po ameriškem mnenju samo Formoza lahko predstavlja Kitajsko v OZN

Bela hiša ne pristaja niti na formulo «dveh Kitajsk» Izboljšanje odnosov med Moskvo in Pekingom?

NEW YORK, 13. — ZDA odločno nasprotujejo vstopu LR Kitajske v Organizacijo združenih narodov. Ameriško stališče o tem vprašanju se ni nikakor spremenilo. Tako je danes pojasnil glasnik Bele hiše Ronald Ziegler po včerajšnjem nastopu ameriškega predstavnika v generalni skupščini OZN.

Kot je znano, je ameriški delegat Christopehr Phillips v svojem govoru poudaril predvsem skrb Bele hiše, da bi ne izključili iz svetovne organizacije Čangkajškove Formoze ter ni vztrajal pri tradicionalnih ameriških argumentih, po katerih naj bi pekinška vlada ne spoštovala načel listine OZN. Tako so nekateri politični opazovalci menili, da je washingtonska vlada spremenila svoje dosedanje stališče ter da bi bila pripravljena pristati na takoimenovano «formulo dveh Kitajsk», ki predvideva, da bi tako Formoza kot Peking bila zastopana v svetovni organizaciji.

Od tod torej današnje pojasnilo Bele hiše: tudi ko bi našli kompromis, ki bi dovoljeval, da Formoza ostane v OZN, bi ZDA prav tako nasprotovale vstopu Maocetungove Kitajske v svetovno organizacijo. Ziegler je šel še dlje in v bistvu ponovil že oguljene obtožbe proti Pekingu, ko je dejal, da mora Kitajska pred vstopom v OZN dokazati, da «želi postati odgovoren član mednarodne skupnosti».

Po drugi strani pa je Ziegler dodal, da ZDA želijo izboljšati odnose s Kitajsko ter da si Nixon prizadeva, da bi vzpostavil koristne stike s Pekingom. Ta prizadevanja pa niso doslej rodila zadovoljivih uspehov, kot poroča danes «New York Times» v dopisu iz Washingtona. Ta neuspeh pripisuje list «kitajski nepopustljivosti» in dejstvu, da se morajo ZDA ukvarjati s številnimi drugimi problemi. Newyorški list poudarja, da so kitajsko-ameriški razgovori v Varšavi prekinjeni že od 18. maja, po ameriškem vojaškem vdoru v Kambodžo, ter da je trgovinska in turistična izmenjava zelo skromna, medtem ko kulturnih stikov praktično ni.

Pač pa se na drugi strani izboljšujejo, po mnenju opazovalcev, odnosi med LR Kitajsko in Sovjetsko zvezo. Premik v tej smeri je bilo zaznati že v nedavni brzojavki kitajske vlade sovjetski ob obletnici oktobrske revolucije. Današnja novost pa je prihod sovjetske gospodarske delegacije v Peking, kjer se bodo v kratkem začela pogajanja za okrepitev trgovinske izmenjave med obema državama. Taka pogajanja so bila že lani, toda na nizki ravni, medtem ko je tokrat prišel v Peking namestnik ministra za zunanjo trgovino Ivan Grišin. Na letališču ga je sprejel njegov kitajski kolega Li Tsian ob prisotnosti novega sovjetskega veleposlanika na Kitajskem Vasilija Tolstikova. Kot je znano, je sedaj trgovinska izmenjava med LR Kitajsko in SZ zelo skromna, saj predstavlja promet s Kitajsko samo 0,5 odstotka celotne sovjetske zunanje trgovine.

V generalni skupščini se medtem nadaljuje razprava o sprejemu LR Kitajske v OZN. Danes je govoril kanadski predstavnik Yvon Beaulne, za nastop katerega je vladalo precejšnje zanimanje glede na to, da je vlada v Ottawi pred kratkim diplomatsko priznala pekinško vlado. Beaulne je napovedal, da bo Kanada glasovala za vstop LR Kitajske in torej za izključitev Formoze iz OZN, da pa bo po drugi podprla ameriško stališče, po katerem gre pri tem za «važno vprašanje», o katerem je treba sklepati z dvotretjinsko večino. Kanadski predstavnik je ugotovil, da je dvajsetletna odsotnost Kitajske iz OZN slabila mednarodno vlogo te organizacije ter kršila načelo njene univerzalnosti. Beaulne je nadalje napovedal, da bi Kanada v prihodnje utegnila spremeniti stališče do ameriške resolucije o «važnem vprašanju», če bi ta preprečila večini članic OZN, da izrazijo svoje hotenje glede vstopa Kitajske, in da bi v tem primeru glasovala proti resoluciji ZDA.

«Vrh» leve sredine o kitajskem vprašanju

RIM, 13. — V palači Madama je bil danes pod predsedstvom predsednika vlade Colombo sestanek, ki so se ga udeležili, poleg vladnega podpredsednika De Martina in zunanjega ministra Mora, tajniki KD Forlani, PSI Mancini, PSU Ferri in PRI La Malfa. Sestanek je bil posvečen vprašanju sprejema Kitajske v OZN in stališču, ki naj ga Italija zavzame ob glasovanju o tem vprašanju v generalni skupščini te organizacije.

Kot se je izvedelo, niso na sestanku sprejeli dokončnih sklepov zaradi precejšnje deljenosti mnenj v notranjosti vladne večine. Kot kaže, bi morala Italija vsekakor glasovati za albansko resolucijo, ki predvideva sprejem Pekinga, dvomi pa obstajajo glede italijanskega stališča o ameriški resoluciji, ki predvideva potrebo dvetretjinske večine za odločanje o tem vprašanju. Na seji CK PSI je De Martino dejal, da bi moralo biti italijansko zadržanje v skladu z nedavnim priznanjem pekinške vlade, se pravi da bi morala Italija glasovati proti ameriški resoluciji ali se vsaj vzdržati glasovanja. S to tezo, kot kaže, se ne strinjajo nekatere druge komponente vladne večine, tako da se bodo morala posvetovanja nadaljevati.

Danes sestanek «komisije devetih» o spremembah konjunkturnega dekreta

Vlada pred nevarnostjo, da bi se razprava o dekretu zavlekla V poslanski zbornici nadaljevanje razprave o razporoki

RIM, 13. — V palači Montecitorio so se pod predsedstvom predsednika poslanske zbornice Pertinija in ob navzočnosti ministra za odnose s parlamentom Russa sestali načelniki skupin poslanske zbornice, ki so preučili nadaljnji koledar zasedanja. Do sestanka je prišio zaradi nujnosti, da se v doglednem času odobri vladni dekret o konjunkturi, ki bo moral čimprej priti na dnevni red senata. Sklenili so, da se jutri popoldne sestane takoimenovana «komisija devetih», ki naj preuči spreminjevalne predloge opozicije. Poslanska zbornica bo medtem nadaljevala z razpravo o razporoki in o konjunkturnem dekretu.

Splošna razprava o dekretu bi se morala zaključiti v torek 17. novembra zjutraj, medtem ko bi morali že popoldne preiti h glasovanju o posameznih členih. Predsedniki poslanskih skupin KD Andreotti, PSI Bertoldi in PSU Orlandi so pozvali poslance svojih strank, naj se zagotovo udeležijo torkove in naslednjih sej poslanske zbornice.

Vladna večina je nekoliko zaskrbljena, da bi se parlamentarni iter protikonjunkturnega dekreta utegnil zavleči. V dneh od 20. do 23. novembra bo namreč kongres MSI in ob priliki strankinih kongresov so navadno prekinjali dela parlamenta. Sedaj pa menda prevladuje stališče, da bi kljub kongresu parlament nadaljeval z delom, čeprav ne bi smelo v teh dneh priti do važnih glasovanj.

Poslanska zbornica je danes zjutraj nadaljevala razpravo o razporoki, popoldne pa o dekretu. Zjutraj so govorili demokristjan Greggi in Gui, monarhist Covelli in liberalec Bonelli, popoldne pa poslanca PSIUP Pigni in Granzotto, pripadnik skupine «Manifesto» Milani, misovca Sponziello in Abelli ter komunist Bastianelli. Današnja seja senata pa je bila posvečena raznim vprašanjem in interpelacijam.

Gverila v Gvatemali

CIUDAD DE GUATEMALA, 13. — Neznanci so danes ubili z rafali iz mitraljeza dva agenta gvatemalske vojaške policije na cesti, ki pelje iz prestolnice v Amatitlan. Morilci so potem zbežali z avtom ter odnesli s seboj orožje obeh padlih.

Gvatemalski tisk pa sporoča medtem, da se industrijec Juan Jose Zahor Michelsen, ki so ga ugrabili prejšnji petek, nahaja verjetno v rokah uporniških oboroženih sil. Gre za skrajno levičarsko organizacijo, kateri pripisujejo umor nemškega veleposlanika Carla von Spretija. V sporočilu, ki so ga poslale časnikom, «uporniške oborožene sile» sporočajo, da preiskujejo odnose med industrijcem in organizacijami skrajne desnice.

BRUSELJ, 13. — Belgija in Albanija sta sklenili navezati diplomatske odnose na ravni veleposlanikov. Sporočilo je dalo danes belgijsko zunanje ministrstvo. Sedanjega belgijskega poslanika v Beogradu bodo akreditirali tudi v Tirani.

BENETKE, 13. — Etiopski cesar Haile Selasie si je danes ogledal Benetke ob spremstvu ministra za turizem Matteottija in beneškega župana. Etiopski cesar si je ogledal beneške kulturne spomenike in tovarno umetniškega stekla na otoku Murano, kjer so ga delavci izredno prisrčno sprejeli.

RIM, 13. — Na povabilo japonskega zunanjega ministra Aichija bo italijanski zunanji minister Moro uradno obiskal Japonsko v dneh 18., 19. in 20. novembra.

Pogajanja med ZR Nemčijo in Poljsko o normalizaciji odnosov med obema državama so stopila v končno fazo. Na sliki: zahodnonemški zunanji minister Scheel in njegov poljski kolega Jedrychowski

PREDSEDNIK TITO SPREJEL DELEGACIJO CGIL

Lama o sodelovanju z jugoslovanskimi sindikati

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 13. — Napori za vzpostavitev enotnosti sinidikalnega gibanja in doseženi številni uspehi so trenutna glavna značilnost boja italijanskih delavcev, je izjavil generalni tajnik splošne konfederacije dela Italije (CGIL) Luciano Lama, vodja italijanske sindikalne delegacije, ki je na obisku v Jugoslaviji, v razgovoru z jugoslovanskimi novinarji. Lama je poudaril, da italijanski delavci niso ideološko enotni, zato se enotnost ne uresničuje na ideološki osnovi, temveč na indentičnosti razrednih interesov. Na tej osnovi sindikalne organizacije ustvarjajo tudi platformo za skupne akcije. Tako so bili ustvarjeni pogoji za skupne akcije lansko jesen, ko je prišlo do «velikih in uspešnih bojev italijanskih sindikatov». Po besedah Lame so sedaj, ko so bile v glavnem dosežene kolektivne pogodbe z delodajalci, glavni smotri boja za dosego širše družbene reforme. Generalni tajnik največje italijanske sindikalne organizacije je pozitivno ocenil razgovore z zastopniki jugoslovanskih sindikatov. «Med našima dvema sindikatoma obstajajo že od davnega odnosi prijateljstva in sodelovanja, ki so bili tokrat samo potrjeni in razširjeni,» je zaključil Lama.

Nocoj so se v Beogradu končali razgovori med delegacijo splošne konfederacije dela Italije in Zveze sindikatov Jugoslavije. Tridnevno srečanje je ocenjeno kot zelo koristno. Delegacija CGIL je sprejela vabilo, da pošlje svoje zastopnike na drugi kongres samoupravlavcev Jugoslavije. Prav tako so jugoslovanski sindikati sprejeli vabilo, da v drugi polovici prihodnjega leta pošljejo svojo delegacijo v Italijo.

Delegacijo CGIL je včeraj sprejel tudi predsednik republike Tito.

B. B.

ALŽIR, 13. — Palestinski voditelj Jaser Arafat je dospel sinoči v Alžir, kjer se bo razgovarjal z alžirskimi voditelji o razvoju položaja na Bližnjem vzhodu.

MED RAZPRAVO O OBČINSKEM PRORAČUNU

Cesare (PSU): Slovenci morajo imeti ustrezno zastopstvo v javnih uradih

Marij Grbec o vprašanjih kmetijstva - Sindikalni spor občinskih uslužbencev v zvezi s socialnimi dajatvami

V tržaškem občinskem svetu se je sinoči začela prava razprava o občinskem proračunu za zadnje leto mandatne dobe pred jesenskimi volitvami 1971. V razpravo je poseglo več svetovalcev ,med katerimi velja predvsem omeniti strokovni poseg svetovalca Marija Grbca (neodvisen na listi KPI), ki je obravnaval vprašanje kmetijstva in zagovarjal pereče zahteve te prizadete in zapostavljene stroke. O njegovem posegu bomo obširno poročali v naši jutrišnji številki.

Po liberalcu Traunerju, ki je zagovarjal predvsem zasebno pobudo tudi v politiki komunalnih storitev, je spregovorila o socialni politiki svetovalka Slattijeva (KD). Poudarila je pomen občinskih rekreatorijev in mreže otroških vrtcev, s katero je osebno zelo zadovoljna. Omenila je gradnjo novih vrtcev na novonaseljenih področjih, tudi v perspektivi (kot je področje «Rozzol - Melara za Škilani) in «socialno odprtost» občinske uprave, ki je ugodila zahtevam delavskih mater in odredila predčasno odprtje vrtcev, s čimer pa se — po njenih trditvah — ne strinja osebje in je vzbudilo še neporavnan spor.

O Slovencih je spregovoril z običajno frazeologijo misovec odv. Giacomelli. Po njegovem je slovenski manjšini «predobro», kar naj bi «šibilo položaj Italijanov v Istri, na Reki in v Dalmaciji». Terjal je od večine, predvsem pa od demokristjanov, «naj se jasno izrečejo o coni B, ki jo ogroža Titov prihod v Italijo». Pri tem se je skliceval na neka «nesoglasja o tem med fanfanijevci in morotejci» in na govore poslanca Barbija in Bartolija v Ravenni. V bistvu je Giacomelli zahteval, naj bi tržaške oblasti umetno zaostrile ozračje od prihodu predsednika Tita v Italijo. Ves njegov izbruh sovraštva je izvenel v prazno.

Za njim je imel daljši govor demokrščanski načelnik Abate, ki je pohvalil učinkovitost občinske uprave, tudi z vzbujanjem sodelovanja občanov in kulturnih sil v njeni dejavnosti.

O občinskem načrtovanju je Abate dejal, da ne sme biti mitizirana in vzeta statično: spreminjajo se pogoji in okoliščine, katerim je treba, posebno na krajevni ravni, ki je najbolj neposredno občutljiva za spremembe, prilagajati gospodarske in upravne izbire. Načrte pa je treba vedno spreminjati . . . (Tedaj ga je prekinil komunist Rossetti s trditvijo, da bi bilo treba spremeniti tudi zgrešeni načrt CIPE o ladjedelnicah). Očitno pa je Abate govoril o občinskem petletnem delovnem načrtu.

Kar zadeva pomorsko politiko in proge vsedržavne koristi (PIN), je Abate bil mnenja, da je treba posegati po stopnjah in zagotoviti konkurenčnost pristanišča, določiti lestvico prvenstvenih izbir in jamčiti ravni zaposlitve.

Zaključil je s trditvijo, da uživa Spaccinijeva uprava zaradi svoje dinamičnosti pri vsem javnem mnenju visok ugled in da jo zato brez dvomov podpira.

Zadnji je zaprosil za besedo socialdemokratski svetovalec Giorgio Cesare. Nekako polemično je ugotovil težo PSU v sedanji občinski upravi in dejal, da je bila vedno jamstvo stabilnosti levosredinske politike, ki «ni doživela ne kriz ne komisarskih uprav». Odločno je odklonil, v imenu demokracije, vsakršno sodelovanje z levo in desno opozicijo in poudaril, da sta leva sredina in komunistična politika nezdružljiva pojma, kajti osnovni pojem leve sredine je «samostojnost do opozicij».

Glede pomorskih prog PIN je Cesare poudaril, da je treba nastopiti odločno in brez oklevanja, ob sodelovanju z vsemi italijanskimi pomorskimi mesti.

V okviru demokratične politike občinske uprave se PSU zavzema za korekten odnos do slovenske narodnostne skupnosti, je dejal Cesare, in nadaljeval, da je taka odprta politika za enakopravni položaj Slovencev z Italijani «kvalificirana izbira socialdemokratov». Pri tem je Cesare pripisal velik pomen «predstavništvu Slovencev v javnih službah».

«Ko gre občan, ki stanuje v gornjih vaseh, s Krasa ali okolice, v občinske urade, mora za okencem najti uradnika, ki ga bo razumel in se bo z njim pogovoril v rojstnem jeziku».

Zelo pozitivno je Cesare ocenil publicizacijo slovenskega gledališča. Dejal je, da bogati slovenska kultura ves italijanski Trst in da je zločin fašizma bil prav ta, da je v evropski duh našega mesta prilil strup nacionalizma.

V zaključku je pohvalil politiko občinske uprave inž. Spaccinija, ki deluje za zbliževanje z mestj in upravami onstran meje, predvsem v Sloveniji in na Hrvaškem.

V začetku, pred sejo, je v občinskem svetu čakalo številno odposlanstvo občinskih uslužbencev, ki so že več let v sporu z upravo v zvezi z izplačevanjem socialnih prispevkov na njihove plače. Občinska uprava je namreč odtegovala višje socialne prispevke, ki pa jih INPS ni vračunal, zaradi česar se je v bankah nabralo skoraj pol milijarde lir, vrnitev katerih uslužbenci zahtevajo, čemur pa se uprava upira, ker meni, da gre za neke vrste kompenzacijo za plačevanje družinskih doklad, kjer naj bi pa položaj bil obraten. Vsekakor je bil med županom in sindikalisti dosežen sporazum.

Obisk socialističnega podtajnika za trgovinsko mornarico P. Cavezzalija

Po obširnih razgovorih z vsedržavnimi sindikati in strokovnimi organizacijami o skorajšnji preureditvi velikih pomorskih zvez, ki jih upravlja državna «Finmare» (pin), bo socialistični podtajnik za trgovinsko mornarico Paolo Cavezzali prispel danes zjutraj v Trst, ker hoče na kraju samem spoznati položaj «Tržaškega Lloyda» in funkcionalnost pristaniških naprav. Imel bo tudi več sestankov s tukajšnjimi sindikalisti in predstavniki raznih strokovnih ustanov.

Zjutraj bo najprej obiskal pristanišče, predpoldne pa se bo na sedežu «Tržaškega Lloyda» srečal s predstavniki te pomorske družbe in sindikalisti.

Popoldne bo Cavezzali na sedežu PSI imel sestanek s predstavniki pokrajinskega vodstva stranke in sindikalisti, ki so njeni člani.

V nedeljo bo Cavezzali nadaljeval svoj ogled pristanišča in se sestal s predsednikom pristaniške ustanove dr. Mariom Franzilom. Sestanka se bodo udeležili tudi pred stavniki pristaniških družb in sindikalisti pristaniških delavcev.

NOVA POBUDA TRŽAŠKE HRANILNICE

Brezobrestna posojila za univerzitetne študente

Posojila največ do 500.000 lir . Prednost imajo revnejši in pridnejši slušatelji posameznih fakultet

Tržaška hranilnica je ustanovila poseben sklad 50 milijonov lir, iz katerega bodo podeljevali študijska posojila univerzitetnim študentom. Za posojilo smejo zaprositi študentje, ki živijo v slabših gmotnih razmerah, in ki se nameravajo v letu 1970-71 vpisati na tržaško univerzo ali na katero drugo univerzo, če tržaška nima ustrezne fakultete, oziroma nadaljevati že začete študije. Izposojena sredstva se bodo smela uporabiti izključno za plačevanje šolskih davkov in prispevkov, za nabavo knjig in učil, za bivanje v študijskem mestu in v podobne namene. Predpogoj za priznanje posojila je redno obiskovanje predavanj.

Kdor želi konkurirati za posojilo mora dokazati svojo moralno neoporečnost in imeti diplomsko oceno 40/60, če se prvič vpiše na univerzo, oziroma da je opravil vse izpite, predvidene za prejšnja akademska leta in vsaj polovico izpitov za leto 1969/70, če gre za obiskovalce drugega ali višjih letnikov na univerzi. Prosilci morajo biti italijanski državljani in imeti stalno rezidenco v občinah, kjer posluje Tržaška hranilnica (Trst, Devin - Nabrežina, Repentabor, Milje, Dolina, Zgonik, Tržič, Doberdob, Fogliano - Redipuglia, Ronke, San Canzian d'Isonzo, San Pier di Isonzo, Staranzano, Turriaco in Gradež). Prednost bodo imeli revnejši in pridnejši študentje.

Posamezno posojilo bo lahko doseglo največ 500.000 lir. Posojilo se bo lahko obnavljalo iz leta v leto, vendar ne dalj kakor eno leto po zaključku uradno predvidenega ciklusa študijev za posamezne fakultete. Na posojila ne bo hranilnica računala nobenih obresti, vračala pa se bodo v mesečnih obrokih najdalj v razdobju osem let, in sicer pričenši najkasneje dve leti po opravljenem doktoratu.

Prošnje za posojila je treba sestaviti na posebnih polah, ki jih deli «Ufficio Assistenza Scolastica» na tržaški univerzi, prošnjam pa je treba priložiti potrdila o rezidenci, o državljanstvu, družinski list in ustrezna šolska spričevala. Prošnjo in dokumente je treba vložiti najkasneje do 31. decembra letos.

Opozorilo Kmečke zveze vinogradnikom

Kmečka zveza opozarja svoje člane-vinogradnike, da je treba prijaviti pridelek vina.

Kdor ne bi izpolnil in oddal prijave, ne more potem dobiti dovoljenja, da vino lahko proda, ali sam toči na osmici.

Po zakonu so predvidene stroge kazni za tiste, ki bi vina ne prijavili (od 100 tisoč do 1 milijona lir globe).

Prijave je treba napisati na posebnih obrazcih. Rok za njih oddajo zapade nepreklicno 27. novembra. Ni torej moč računati na možnost prijave po tem roku.

Zato naj se vinogradniki zglasijo na tajništvu KZ, da jim izpolni in vloži prijavo.

Tajništvo KZ

PO DOLGIH NOČNIH POGAJANJIH

Uprava jeklarne je umaknila napovedane začasne odpuste

Poudarjena je bila zakonitost razčlenjenih oblik stavkovnega boja Nadzorovanje naprav še ne pomeni obveze proizvajati med stavkami

Odločnost škedenjskih železarjev je prisilila ravnateljstvo k popuščanju. Po enotni stavki, ki je trajala ves dan, in poulični demonstraciji, ki so jo uprizorili ter zagrozili s še ostrejšimi oblikami boja, je ravnateljstvo zaprosilo sindakaliste za takojšnje srečanje. Res so predstavniki kovinarskih sindikatov, Ludovisi, Burlo in Di Turo, malo pred 23. uro prispeli v urad ravnateljstva škedenjske železarne, kjer so pogajanja potekala do 1. ure po polnoči.

Sindakalisti so vedeli, da imajo za seboj strnjeno vse delavce v jeklarni in da gre za obrambo osnovnega principa svobode stavke, kot osnove svobodne sindikalne dialektike. Jasno je bilo tudi, da niso in ne bodo nikoli pristali na instrumentalne interpretacije «kompenzacij» škode, ki naj zmanjša učinkovitost stavkovnega gibanja. Nesmiselno bi bilo, če bi sindikati, oziroma delavci, računali, če je škoda, ki jo stavkovno gibanje prizadene gospodarstvu nekega podjetja, sorazmerna izgubi delavskih plač zaradi neopravljenega dela. Razčlenjene stavke predstavljajo, spričo tehnološke povezanosti proizvodnih procesov, najvišjo obliko stavkovnega gibanja prav zato, ker so zelo učinkovite ob majhnih žrtvah delavstva.

Sindikalisti so predstavnikom ravnateljstva škedenjske železarne «Italsider» jasno povedali ta stališča, od katerih ne nameravajo odstopiti. Zahtevali pa so, naj se ravnateljstvo ne vmešuje v zadeve sindikatov, obenem pa naj nemudoma prekliče povračilne kazenske ukrepe, ki so nezakoniti spričo določil statuta delavcev.

Ravnateljstvo je klonilo nekaj pred 1. uro, ko je preklicalo začasno odpoved dvanajstim delavcem in sprejelo interpretacijo delavcev, kar zadeva straženje naprav med stavkami. Sindikalisti so namreč mnenja, da delavci, ki jim tovarniški svet naroči, naj nadzorujejo naprave za ogrevanje plina in skrbijo za edini prižgani plavž (med stavkami), niso v nobenem primeru pooblaščeni, da dovolijo taljenje železa. Skratka: nadzorovanje naprav in ogrevanje plina za mestne potrebe ne pomeni proizvodnjo.

Zjutraj so se delavci vrnili na delo s prvo izmeno. Opoldne pa je bila v prostorih menze skupščina vsega delavskega kolektiva, ki so ji sindikalisti poročali o nočnih razgovorih z ravnateljstvom. Delavci so z zadovoljstvom sprejeli vest, da je njihov odločni nastop normaliziral položaj in zavrnil ta poskus ustrahovanja. Obvezali so se, da bodo enotno nadaljevali razčlenjeni stavkovni boj za odpravo mezdnih pasov in proti diskriminacijam pri plačevanju delavcev.

Seja druge komisije deželnega sveta

Včeraj popoldne se je pod predsedstvom svetovalca Dal Masa in ob udeležbi deželnega odbornika za kmetijstvo sestala druga stalna komisija deželnega sveta za kmetijstvo, gozdove in gorsko gospodarstvo ter začela razpravljati o zakonskem osnutku v prid kmetijstvu in kmetijskim stanovanjem. O zakonu je poročal svetovalec Virgolini. Razpravo o zakonskem osnutku so združili z razpravo o peticiji, ki jo je predložila skupina kmečkih mezdnih delavcev iz Škocjana ob Soči, ki se je nanašala na njihove stanovanjske razmere.

Zakonski osnutek predvideva tri vrste posegov v prid kmetijstvu. Predvsem bo deželna prispevala k dopolnitvi sklada ERSA za ustanavljanje novih kmečkih posesti. V ta namen bodo nakazali 250 milijonov lir. Zatem predvideva zakonski osnutek ponovno financiranje deželnega zakona štev. 16 iz leta 1967 za razvoj živinoreje. Omenjeni zakon je naletel na odobravanje vseh živinorejcev, tako da niso mogli niti ugoditi vsem njihovim prošnjam. Za letos bodo nakazali v ta namen 100 milijonov lir.

Končno določa zakonski osnutek posege za gradnjo kmečkih stanovanj, za kar bodo nakazali nadaljnjih 500 milijonov in od teh 100 milijonov v prid kmečkim mezdnim delavcem. Poročevalec Virgolini je v zvezi s tem predlagal, naj bi dali prispevke ustanovi ERSA, ki naj bi sama zidala stanovanja in jih dajala potem v najem po zmerni najemnini. Odbornik Comelli je rekel, da se s tem strinja. Komisija bo nadaljevala razpravo prihodnji torek popoldne.

Partizani in aktivisti NOB: spomnite se Cerknega !

OD PONEDELJKA DALJE...

SKODELICA ČRNE KAVE ZA 10 LIR GRENKEJŠA

Sinoči so se za povišek na 80 lir izrekli tudi člani združenja lastnikov javnih lokalov Fipe

Za svojimi kolegi, ki so včlanjeni v združenju trgovcev in upravljavcev javnih lokalov (Associazione commercianti ed esercenti pubblici esercizi) in ki so se o tem izrekli na svojem občnem zboru pretekli torek, so se sinoči izrekli za povišek cene skodelici kave na 80 lir tudi lastniki in upravljavci javnih lokalov, ki so včlanjeni v sorodni organizaciji, Associazione Esercenti pubblici esercizi (FIPE).

Sinoči so se namreč slednji zbrali na izrednem občnem zboru, ki je bil v sejni dvorani trgovinske zbornice, in ki sta ga vodila predsednik organizacije Bracci in tajnik Gaspari. Na dnevnem redu je bila razprava o stroških, ki so povezani s poslovanjem javnih lokalov na našem področju, s posebnim poudarkom na stroške za delovno silo, davke in surovine. Glavna teža pa je bila na vprašanju, kako naj se člani stanovske organizacije obnašajo upoštevajoč dejstvo, da bodo njihovi kolegi, člani konkurenčne organizacije, v ponedeljek povišali ceno skodelici kave ob šanku, na 80 lir. Občni zbor, na katerem smo našteli kakih 70 baristov, je načel razpravo o ceni kave v precej živahnem tonu ter se je na koncu izrekel za povišek, in sicer isti dan kakor so sklenili člani drugega združenja, to je prihodnji ponedeljek.

Ta dan bo namreč narastla tudi za bariste in upravljavce drugih javnih lokalov dobavna cena za kavo, saj so dobavitelji tega blaga (Excelsior, Hausbrandt, itd.) pred časom s posebnim dopisom sporočili **svojim klientom, da bo** do sredi novembra dvignili ceno svojemu blagu v razmerju 100-130 lir pri kilogramu. Trgovci s kolonialnim blagom in pražilci naglašajo, da jih k temu silijo ne le naraščajoči stroški rednega obratovanja, ampak tudi napovedana skorajšnja podražitev surove kave na viru proizvodnje. O povišanju te cene se res že dalj časa govori, vendar doslej do podražitve ni prišlo, zato so bili tudi nekateri baristi na sinočnjem občnem zboru mnenja, da bi morali najprej grositi, nato pa še upravljavci javnih lokalov počakati s povškom, dokler bi kotacije kave na mednarodnih tržiščih ne narastla, kakor se napoveduje, in šele nato dvigniti ceno črni kapljici v tržaških barih. Nekateri so bili mnenja, naj bi zaradi naraščajočih stroškov za delovno silo začasno povišali ceno skodelici kave, ki jo baristi prinašajo v razne urade, in šele po dejanski podražitvi surovine tudi ceno za skodelico kave ob šanku. Kakor omenjeno pa je na koncu prevladal sklep — za katerega se je izrekla velika večina prisotnih baristov — da se cena skodelici dvigne na 80 lir, in sicer v začetku novega tedna. Tako bo poslej kratek postanek v baru veljal najmanj 80 lir, kolikor bi pa posamezni upravljavci javnih lokalov želeli še nadalje konkurirati svojim kolegom, bo možno še vedno srkati skodelico poživila po 70 ali morda celo po 60 lir. Sklep, ki so ga sprejeli člani omenjenih dveh organizacij namreč ne veže upravljavcev lokalov, da se mu morajo brezpogojno prilagoditi, ampak ga je treba imeti le za nekakšno priporočilo.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO!

ZA TOVORNO POSTAJALIŠČE PRI FERNETIČIH

Potrebno zemljišče si bodo zagotovili z dekretom o javni koristi novega podviga

Podpredsednik družbe «Autostazione di Fernetti S. p. A.» je dr. Losurdo, tajnik pa zbornični funkcionar dr. Tamaro - Vprašanje urbanističnih načrtov tržaške in repentabrske občine

V četrtek se je prvič sestal upravni svet novoustanovljene družbe «Autostazione di Fernetti S. p.A.». Sestanek je bil na trgovinski zbornici, vodil pa ga je predsednik družbe dr. Romano Caidassi. V skladu s statutom nove družbe, so na seji imenovali podpredsednika, in sicer dr. Umberta Losurda, glavnega ravnatelja zavarovalnice Riunione Adriatica di Sicurtà, in tajnika, zborničnega funkcionarja dr. Giorgia Tamara.

Nato so pregledali prva dela, ki jih bo začela izvajati nova družba, katera bo, kakor znano, zgradila tovorno postajališče pri Fernetičih in nato prevzela infrastrukturo v lastno režijo. Predvsem bodo pripravili izvršni načrt za prvo transo del ter ga predložili v odobritev deželnemu odboru za urbanistiko. Namen družbe je, doseči od pristojnih oblasti izdajo dekreta o javni koristi nove naprave, tako da bi si lahko brez odlašanja zagotovili potrebno zemljišče. Celotno področje, kjer se bo razvilo tovorno postajališče, nameravajo izmeriti in opisati s pomočjo letalskih fotografij, za kar si bodo morali najprej zagotoviti potrebna dovoljenja civilnih in vojaških oblasti.

V prihodnjih dneh bodo zastopniki družbe stopili v stik s tržaško občino, da bi razčistili morebitna vprašanja v zvezi z regulacijskim načrtom za to področje. Kakor znano, se del zemljišča, na katerem nameravajo postaviti postajališče, razprostira v mejah tržaške občine, večji del pa spada pod repentabrsko občino. Regulacijski načrt repentabrske občine, ki so ga že predložili v odobritev pristojnim deželnim organom, predvideva uporabo tega zemljišča za postavitev «carinskega področja», pravi poročilo, ki ga je o četrtkovem sestanku upravnega sveta sinoči objavila družba «Autostazione di Fernetti S.p.A.».

Miljčani so zaskrbljeni zaradi gradnje naprav za razplinjevanje

Mestni odbor za javno blaginjo v Miljah, ki je bil ustanovljen zaradi grozeče nevarnosti gradnje naprav za razplinjevanje petrolejskih ladij na področju bivše ladjedelnice Sv. Roka, se je sestal v četrtek zvečer, potem ko je po tisku izvedel, da je pristojno ministrstvo sprejelo spreminjevalni predlog regulacijskega načrta pristaniške ustanove. Odbor ponovno opozarja krajevne, pokrajinske in deželne oblasti ter vse občane na velike nevarnosti, ki bi pretile Miljčanom, če bi razplinjevalne naprave zgradili na prej omenjenem področju.

Vest o odobritvi spremembe regulacijskega načrta pristaniške ustanove je presenetilo miljsko prebivalstvo, ki je zelo zaskrbljeno, zlasti po dveh mesecih molka odgovornih oblasti. Ta molk je dajal upati, da bo prišlo do bolj racionalne rešitev tega zelo važnega vprašanja in da bo padla izbira na naslednje kraje, ki so jih z več strani predlagali, in sicer: področje bivše čistilnice Esso, področje čistilnice Aquila-Total, področje Lesnega pristanišča, področje blizu ladjedelnice Sv. Marka, plavajoča postaja na morju, področje pri zunanjih valobranih.

Miljsko prebivalstvo, poudarja omenjeni odbor, pričakuje prepričljivo pojasnitev glede vzrokov za tako vztrajno predlaganje področja bivše ladjedelnice Sv. Roka za razplinjevalne naprave.

Neroden padec delavca

Med delom na gradbišču podjetja Porčirio je 20-letni Orfeo Panella s Stare istrske ceste včeraj proti večeru nerodno zdrsnil in še nerodneje padel, pri čemer se je udaril in ranil po glavi.

Mladega delavca so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico, kjer so ga s prognozo okrevanja v 8 dneh sprejeli na nevrokirurškem oddelku.

Važno obvestilo Sindikata slovenske šole

Šolniki (profesorji in učitelji), ki nimajo še urejenega položaja, naj predložijo v dvojniku izčrpen pismen prikaz svojega službenega položaja od začetka s študijskimi in drugimi osebnimi podatki. Pri tem naj navedejo vse morebitne ovire, ki onemogočajo ali zadržujejo ureditev njihovega službenega položaja in naj navedejo tudi svoje želje.

Sestavljene dopise, naj oddajo ali pošljejo čimprej tajništvu Sindikata slovenske šole. Tajništvo bo zbrane pismene prikaze predložilo izvedencem mešane jugoslovansko - italijanske komisije, ki bodo le-te preučili in sestavili komisiji predloge za rešiti posameznih položajev.

Tajništvo Sindikata slovenske šole

VČERAJ POPOLDNE V UL. DELLA GUARDIA 40

Močna eksplozija v baru iz nepojasnjenih vzrokov

Precej strahu in nekaj škode, toda na srečo nobenih žrtev, le ena ženska se je lažje ranila

Kmalu po 17. uri je močna eksplozija, kateri je sledil žvenket razbitih šip, spravila pokonci kliente, ki so prestrašeni zbežali iz bara Rina v Ul. della Guardia 40. Mimoidoči so se ustavljali, iz hiš so pritekli ljudje pogledat kaj se je zgodilo.

Eksplozija je nastala v baru Ane Sirotich in sicer pod prodajnim pultom. Tedaj je bilo v lokalu kakih 15 ljudi, ki so igrali na karte in pili kavo. Vsi so, na srečo brez vsakršnih poškodb, hitro stekli na ulico, le 60-letna Caterina Vatta se je hudo prestrašila in udarila z glavo ob steno, zaradi česar so jo odpeljali z zasebnim avtom v bolnišnico. Tu so jo zaradi podplutbe na glavi sprejeli s prognozo okrevanja v 10 dneh na nevrokirurškem oddelku.

Na kraj so prišli policijski agenti in gasilci, ki sta jih vodila kap. Sgorbissa in brig. Cozzi. Uvedli so preiskavo, da ugotovijo vzroke nenadne eksplozije, zaradi katere so se velike šipe razbile na drobne kose, a na srečo ni zahtevala žrtev. Lastnica bara je sicer trdila, da je malo pred eksplozijo začutila vonj po bencinu, vendar o tem ni bilo nobenega sledu. Preiskovalci so pregledali pritlični lokal nedaleč od bara, kjer je bila še pred 40 dnevi mehanična delavnica. Menili so namreč, da se je morda iz tega lokala izlil bencin v greznico, ki teče točno pod barom. Čeprav so se dolgo zadržali na kraju in pregledali tudi stanovanja v hiši, ki je označena s št. 40, niso mogli ugotoviti vzrokov eksplozije.

Slovensko gledališče v Trstu

Kulturni dom

Danes, 14. novembra 1970 ob 20.30

L. N. TOLSTOJ

MOČ TEME

drama v petih dejanjih

ZADNJIČ V KULTURNEM DOMU

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma.

JUTRI, 15. NOVEMBRA 1970 ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu

REVIJA PEVSKIH ZBOROV

PRIREJA ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV V TRSTU

Prosvetno društvo IVAN GRBEC v Škednju

vabi na

PROSVETNI VEČER

ki bo v sredo, dne 18. t. m. ob 20. uri v škedenjski kino dvorani.

Spored obsega:

nastop otroškega odseka z enodejanko **Pisane lutke** in dvema prizoroma;

nastop dramatičnega odseka s komedijo **Či je meja?** (v škedenjskem narečju);

nastop **mešanega pevskega zbora PD France Prešeren iz Boljunca.**

V KULTURNEM DOMU je odprta

SPOMINSKA RAZSTAVA OB ŠTIRIDESETLETNICI USTRELITVE BAZOVIŠKIH ŽRTEV

Razstava ostane odprta do 22. novembra t. l. vsak delavnik razen sobote od 18. do 20. ure.

Razstave

PD «IVAN GRBEC» ŠKEDENJ

RAZSTAVA MLADIH SLIKARJEV

je odprta do 15. novembra ob delavnikih od 17. do 20. ure, v nedeljah od 10. do 13. ure v prosvetnem društvu «Ivan Grbec» v Škednju, Škedenjska ulica 124.

V umetnostni dvorani «Cesare Sofianopulo» na Trgu Papa Giovanni 6-I je odprta osebna razstava slikarke Giuliane Griselli di Lena, ki jo prireja Sindikat lepih umetnosti dežele Furlanije-Jul. krajine, ki je včlanjen v CCdL. Razstava bo odprta od 18. do 20. ure samo še danes 14. t. m.

V umetnostni galeriji «Il Tribbio» v Ul. Piccardi 68 razstavlja do 21. t. m. olja in barvne risbe Gianna Marini iz Gorice.

V umetnostni galeriji Mignon na Korzu Italia 9-F bo od 11. do 20. t. m. razstavljal Emidio Eredita.

V galeriji Torbandena bo danes, 14. t. m. otvoritev osebne razstave Bruna Carusa, ki bo razstavljal olja, akvarele, risbe in jedkanice.

V umetnostni galeriji Tergeste v Ul. Battisti 23 razstavlja Viktor Birsa. Razstava bo odprta do 16. t. m. Viktor Birsa je član Združenja akademskih slikarjev Slovenije in živi v Portorožu. Znan je že izpred vojne po svojih kraških in istrskih krajinah, se je mnogo let posvečal poučevanju risanja najprej v Rimu in nato v Gorici ter končno v Portorožu.

V Mestni galeriji v Piranu je odprta razstava «Ameriški psihodelični plakati».

Deželni sindikat upodabljajočih umetnosti, včlanjen v CCdL, sporoča, da so razstavo slikarke Giuliane Griselli Di Lena, ki jo je organiziral ta sindikat v umetnostni galeriji «Cesare Sofianopulo» na Trgu Papa Giovanni štev. 6, podaljšali do 19. t.m. Razstava je odprta vsak dan od 18. do 20. ure, ob nedeljah pa od 10.30 do 12.30.

Prosvetno društvo Kraški dom — Repentabor

vabi na predvajanje filma

«Kaplan Martin Čedermac»

ki bo v prostorih občinske kopalnice v Repnu danes, 14. t. m. ob 20.30.

Večer je posvečen spominu Franceta Bevka.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

vabi na projekcijo barvnih diapozitivov

prof. **FRANCA HABETA,**

ki bo predaval o temi:

V DEŽELI POLNOČNEGA SIJA

(potovanje po Danski in Norveški).

Predavanje bo v PETEK, 20. novembra ob 20.30 v mali dvorani KULTURNEGA DOMA.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo Tabor Opčine priredi baletno šolo za otroke od 5 do 12 let starosti. Vpisovanje je od 10. do 15. t. m. vsak popoldne od 16. do 19. ure pri Luciji Hrovatin, tel. 211161.

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» obvešča, da bo v ponedeljek, 16. t.m. ob 20.30 odborova seja. Prosimo, da se odborniki seje točno in polnoštevilno udeležijo.

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» vljudno vabi na sestanek vseh odbornikov slovenskih mestnih prosvetnih društev, ki bo v petek 20. t. m. ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Ulici Geppa 9. Na sestanek so vabljena sledeča prosvetna društva: PD «Ivan Grbec» - Skedenj, PD «S. Skamperle» - Sv. Ivan, PD Barkovlje, Slovenski klub, predstavniki bivšega PD «Pregarc» - Rojan in odborniki PD «I. Cankar» - Sv. Jakob.

Razna obvestila

Danes, 14. novembra bo ob 20. uri v Marijinem domu v Ul. Risorta 3 predaval Dr. Valter Dermota o temi Moderni starši pred moderno mladino. Predavanju bo sledila diskusija.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 14. novembra
BORISLAVA

Sonce vzide ob 7.03 in zatone ob 16,36 — Dolžina dneva 9.33 — Luna vzide ob 16,55 in zatone ob 8.37.

Jutri, NEDELJA, 15. novembra
LEOPOLD

Vreme včeraj: najvišja temperatura dneva 16, najnižja 9,4, ob 19. uri 14,8 stopinje, zračni tlak 1015,4 pada, veter jugovzhodnik 7 km na uro, vlaga 72 odst., nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 15,2 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 13. novembra 1970 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo je 5 oseb.

Umrli so: 66-letna Maria Pradel por. Fornazarich, 83-letna Maria Alessio vd. Trani, 71-letni Bruno Depangher, 49-letna Alma Capellari por. Ramani, 35-letni Luigi Pecchiari.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

All'Alabarda, Ul. Istria 7, Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5, Mizzan, Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4, Di Gretta, Ul. Bonomea 93, Godina All'IGEA, Ul. Ginnastica 6, G. Papa, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojz).

Gledališča

VERDI

Pri blagajni gledališča se danes zjutraj začenja prodaja vstopnic za tretjo predstavo Verdijeve opere «Don Carlo», ki bo v nedeljo ob 16. uri.

V vseh glavnih vlogah bodo nastopili isti pevci kot pri prvih dveh predstavah: Bonaldo Giaiotti, Carlo Košuta, Renato Bruson, Antonio Zerbini, Rita Orlando Malaspina, Luisa Bordin Nava. Dirigent Oliviero de Fabritiis, režija Aldo Mirabella Vassallo.

POLITEAMA ROSSETTI

V gledališču Politeama Rossetti danes ponovitev Strindbergove drame «Oče». Na sporedu dve predstavi (ob 16,30 in o 20,30), v nedeljo pa samo popoldanska predstava (ob 16.30). Naslednje predstave bodo od 19. do 22. nov. Na desnem hodniku gledališča je center «La Cappella» uredil dokumentarno razstavo o Avgustu Strindbergu.

AVDITORIJ

Drama v treh dejanjih sodobnega italijanskega dramatika Luigija Candonija «Resnica», bo v praizvedbi uprizorjena danes ob 20.30 v Avditoriju v Ul. Tor Bandena. Za nedeljo je na programu samo popoldanska predstava. Predstava je v okviru pobude «Gledališče danes». V torek 17. in v sredo 18. ji bosta sledili uprizoritvi dela Beniamina Joppola «Karabinjerji» v izvedbi igralske skupine «Loggetta».

Rezervacija vstopnic v Pasaži Protti (tel. 36372 in 38547).

Kino

Nazionale 14.30 «Waterloo», Rod Steiger, Cristopher Plummer, Orson Welles. Technicolor. Panavision.

Eden 16,00 «L'assoluto naturale», Silva Koscina, Lawrence Harvey.

Fenice 15,30 «Monty Walsh, un uomo duro a morire», Lee Marvin, Jean Moreau, Jack Palance.

Grattacielo 16,00 «Il prete sposato», Rosanna Podesta, Lando Buzzanca, E. M. Salerno, L. Salce. Prepovedano mladini pod 18 letom.

Excelsior 15.30 «Quando le donne avevano la coda», Senta Berger, Aldo Giuffre', Lando Buzzanca. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18 letom.

Ritz 16,00 «C'e Sartana, vendi la pistola e comprati una bara», James Hilton, Erica Blanc.

Alabarda 16.30 «Nel giorno del signore», Lando Buzzanca, Gino Bramieri, F. Franchi, C. Ingrassia. Technicolor.

Filodrammatico 16,30 «La casa delle semivergini», Monica Pardo, Paul Dahlke. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Aurora 16,30 «Cromwel», Richard Harris, R. Winnes. Technicolor.

Cristallo 16.30 «L'inafferabile, invincibile Mister invisibile», Dean Jones.

Capitol 16.30 «Passegiata sotto la pioggia di primavera», Ingrid Bergman, Anthony Quinn.

Moderno 16,30 «Il prezzo del potere», Giuliano Gemma.

Vittorio Veneto 16,00 «L'amica», Lisa Gastoni, Jean Sorel, Elsa Martinelli.

Ideale 16.00 «Giugno '44 sbarcheremo — Normandia», Michel Rennie, Monica Randall. Technicolor.

Impero 16.30 «I girasoli», S. Loren, M. Mastroianni. Technicolor.

Astra 16.30 «Boom in sacchegiamo», Steve McQueen. Technicolor.

Abbazia 16.00 «Robin Hood l'invincibile arciere», C. Quiney. Technicolor.

MILJE

Verdi 17.00 «Scusi, lei è favorevole o contrario», A. Sordi, A. Ekberg, G. Masina, P. Pitagora.

KINO NA OPČINAH

Danes ob 18. uri, v nedeljo ob 15. uri in v ponedeljek ob 18. uri briljantni cinemaskopski film

NELL'ANNO DEL SIGNORE

Igrajo: Nino Manfredi, Claudia Cardinale, Britt Ekland in Alberto Sordi.

Mali oglasi

Kotle za žganjekuho v vseh izvedbah in velikostih izdeluje najkvalitetneje že preko 40 let KAPELJ V. — bakrokotlarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4 — Šiška

Komisija za doraščajočo mladino pri **SKGZ** organizira od 26. 12. 1970 do 2. 1. 1971

zimovanje

v Zg. Gorjah pri Bledu.

Vpisovanje na sedežu SKGZ v Trstu, Ul. Geppa 9/II

BCIS
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
TRST - Ulica F. Filzi st. 10
Tel. 38101/38045
opravlja vse bančne posle
kupuje tujo valuto

Včerajšnji odkupni devizni tečaj

Ameriški dolar	618,—
Kanadski dolar	590,—
Brit. šterling	1.475,—
Švic. frank	142,—
Franc. frank	110,—
Belg. frank	12,—
Hol. florint	172,—
Nemška marka	169,50
Avst. šiling	23,80
Dinar	42,—

Spor

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Odobritev zakonskega osnutka o ukrepih v prid ribištvu

Začetek razprave o zakonskem osnutku o zvišanju deželne podpore ronškemu letališču - Odgovor predsednika Berzantija glede spora uprave z osebjem

Deželni svet je na svoji včerajšnji seji odobril zakonski osnutek o ukrepih v prid ribičem in gojilcem školjk, poleg tega pa je začel tudi razpravo o zakonskem osnutku o ponovnem finansiranju zakona št. 5 z dne 23. aprila 1969 o podporah konzorciju za julijsko letališče v Ronkah. Za zakonski osnutek v prid ribičem so glasovali svetovalci vseh skupin razen svetovalcev KPI, PSIUP in MF, ki so se vzdržali.

Zakonski osnutek v prid ribičem določa, da bo dajala dežela ribičem prispevke za nakup novih ribiških čolnov, za motorje na teh čolnih, za nakup ribiške opreme, za nakup skladišč za ribe ali njih razširitev itd. Nadalje določa prispevke gojilcem školjk za njihova gojišča, za ribogojnice in za čolne z motorjem in na vesla, ki jih uporabljajo za gojenje školjk ali rib. Dežela bo dajala prispevke na račun kapitala in na račun obresti. Na račun kapitala bo dajala do 70 odstotkov celotnega izdatka, zadrugam ribičev in do 50 odstotkov zasebnikom.

V kapitalu bo dežela prispevala 540 milijonov lir v treh letih, to je po 180 milijonov na leto, za kritje obresti pa 500 milijonov v 10 letih, in sicer po 50 milijonov na leto. Ta prispevek sme znašati le toliko, da ne bodo ribiči, ki najamejo posojilo, plačevali manj kot 3 odstotke obresti,. vsekakor pa ne sme prispevek preseči 6 odstotkov. Skupno bo torej dežela prispevala za razvoj ribištva in gojitev školjk eno milijardo in 40 milijonov lir.

Zakon tudi določa, da se ukine področni konzorcij za zaščito ribištva, ustanovljen z ukazom bivše ZVU 14. aprila 1953 ter da prevzame njegove naloge deželna uprava. Dežela prevzame tudi vse osebje konzorcija. Nadalje določa, da se pri odborništvu za industrijo in trgovino ustanovi tehnični posvetovalni odbor za morsko ribištvo.

Med razpravo o zakonskem osnutku so se tudi predstavniki leve opozicije strinjali s členi zakona, ki govore o dezelni podpori ribičem, niso pa se strinjali s tistimi členi, ki določajo, kako bo sestavljen tehnični posvetovalni odbor in z načinom, kako bodo delili podpore, to je, kateri organi bodo odločali o tem.

Svetovalcem, ki so bili posegli v razpravo, sta odgovorila poročevalec Colautti in odbornik za industrijo in trgovino Dulci. Colautti je v svojem odgovoru dejal, da je zakonski ukrep v bistvu naletel na soglasje deželnega sveta. Kar se kritik tiče, pa se nanašajo na omejenost posegov ter na njihov način. Glede meja ukrepa, je treba upoštevati, da je to prvi deželni poseg v prid ribištvu. Na koncu je dejal, da bodo lahko zakon sproti izpopolnjevali, ko bo praksa pokazala njegove vrzeli.

Odbornik Dulci pa je dejal, da nihče ne trdi, da gre za organičen zakon, vendar so ga predstavniki ribičev, s katerimi so se že prej posvetovali, ugodno sprejeli. Dežela hoče za sedaj predvsem pomagati ribičem in podpreti razvoj ribištva. Dulci je na koncu tudi zagovarjal način, kako bodo vključili konzorcij za ribištvo v deželno upravo in rekel, da je bil ta konzorcij pristojen samo za tržaško pokrajino, sedaj pa bo ustrezna deželna služba pristojna za vso deželno obalo.

Po odgovorih poročevalca in odbornika se je začela razprava o posameznih členih zakonskega osnutka in spreminjevalnih predlogih. Od skupnega števila 16 predlogov, jih je odpadlo kar 14 na svetovalce KPI in PSIUP, le dva je dal poročevalec Colautti. Večino predlogov opozicije so zavrnili. Na koncu so odobrili zakonski osnutek.

Zatem se je začela razprava o zakonskem osnutku v prid ronškemu letališču. Osnutek določa, da se dosedanji letni prispevek zviša od 40 na 100 milijonov, kar pomeni, da bo dežela dajala konzorciju za letališče 60 milijonov na leto več. V razpravi so spregovorili svetovalci Morpurgo (PLI), De Cecco (PSIUP), Boschi (MSI) in Di Caporiacco (MF). Vsi so bili mnenja, da bi morala podpirati letališče država ne pa dežela, saj služi vsej državi in tudi prometu z inozemstvom.

Na koncu seje je predsednik Berzanti poročal o sporu z osebjem deželne uprave, ki je stavkalo in bo še stavkalo za uresničenje svojih mezdnih in normativnih zahtev. Med drugim zahteva osebje zvišanje plač zaradi naraščanja cen, zvišanje družinskih doklad, 14. plačo in en mesec dopusta. Berzanti je dejal, da skuša deželna uprava, kolikor je v njeni moči, ugoditi osebju ter se pogajati s sindikati, a da mora upoštevati člen 68 deželnega statuta, ki določa, da se mora dežela glede pravnega položaja in plač osebja ravnati po predpisih o pravnem položaju in plačah državnega osebja. Berzanti je prebral del zapisnika seje deželnega odbora, na kateri so obravnavali to vprašanje. Prepise tega zapnisika so namreč razposlali vsemu osebju, da ga seznanijo s stvarnim položajem. Ker pa je moralo osebje te prepise podpisati, sta svetovalca Bergomas (KPI) in Bettoli (PSIUP) naslovila na predsednika Berzantija nujno vprašanje, v katerem sta ugotavljala, da je šlo pri tem za nedopusten pritisk na osebje. Berzanti jima je odgovoril, da je hotela deželna uprava le seznaniti osebje z dejanskim stanjem in da ni mogla tega pač storiti po tisku.

Odbornik Giust sprejel pianistko Zacuttijevo

Deželni odbornik za šolstvo in prosveto Giust je včeraj sprejel v svojem uradu tržaško pianistko Viviano Zacutti, ki je na koncertu, katerega so priredili ob stoletnici ustanovitve konservatorija Sv. Cecilije v Rimu, dosegla velik uspeh. Zacuttijeva je nastopila z deli Bacha, Chabriera, Respighija, Debussyja in Liszta. Odbornik Giust je čestital mladi pianistki v svojem imenu in v imenu deželne uprave. Podaril ji je tudi deželno spominsko kolajno in ji voščil mnogo uspeha v prihodnosti.

Sprejemi na deželi

Predsednik deželnega odbora Berzanti je včeraj sprejel na vljudnostnem obisku novega poveljnika 5. armadnega zbora generala Vittoria Emmanuela Borsija iz Parme.

Generala je sprejel tudi predsednik deželnega sveta Ribezzi.

VČERAJ PRED TRŽAŠKIM KAZENSKIM SODIŠČEM

Pred sodniki pet Jordancev zaradi ponarejenega 50-dolarskega bankovca

Izvedenci so ugotovili, da je bil ponarejen samo en 50-dolarski bankovec, s katerim naj bi eden od Jordancev plačal na Ponterošu registratorje in plašč Pogojna kazen za enega, ostali pa oproščeni zaradi pomanjkanja dokazov

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (preds. Corsi, tož. Tavella, zapisničarka Casanova) se je včeraj morala zagovarjati peterica jordanskih državljanov ki so bili obtoženi razpečevanja ponarejenih dolarjev ter goljufije. 29-letnega Baderja Radwana, Mohameda Teuila ter 32-letnega Huseima Ali Huseina Jekra so sodniki sodili v priprtem stanju, ostale tri, 34-letnega Abdulla Amhmuda S. Abushusheda, 31-letnega Saveda Ramaahana al-Ashkarja in 50-letnega Khaleela Mohammada Kadeeba pa v odsotnosti.

Do dogodka, ki je spravil Jordance v zapor, je prišlo v dopoldanskih urah dne 21. oktobra letos, ko so s poveljstva finančne straže opozorili kvesturo, da je pet jordanskih državljanov nakupilo na Trgu Ponterošo nekaj predmetov in jih plačalo s ponarejenimi dolarji. Agenti so se nemudoma odpeljali na kraj in ker so sumili, da so Jordanci vtihotapili v Italijo tuje cigarete, so jih odpeljali na poveljstvo finančne straže. Ker je sum odpadel, so jih spremili na kvesturo, kjer so bili na razpolago letečemu oddelku. Na zaslišavanje so povabili tudi 32-letnega krošnjarja Nicola Rulvonija iz Vidma, ki je Jordancem na Ponterošu prodal tri registratorje na transistor in moški plašč, vse v skupni vrednosti 32 tisoč lir. Medtem so preiskovalni organi dali pregledati 50 in 10-dolarski bankovec, s katerima so Jordanci plačali Rulvoniju. Izvedenci so ugotovili, da je 50-dolarski bankovec gotovo ponarejen, medtem ko je 10-dolarski sumljiv. Po identifikaciji Jordancev, je Rulvoni pokazal na Baderja, ki naj bi bil materialni plačnik.

Bader je priznal, da je plačal, vendar 50-dolarskega bankovca ni spoznal za svojega. Pri Jordancih so policisti našli precej dolarjev in, kot se je pozneje izkazalo, so bili vsi pravi. Nakupili so jih, tako so namreč složno izjavili moški ki naj bi prišli v Italijo kot turisti, v Libanonu, Romuniji in Istanbulu. V avtu so jim tudi našli precej oblek, za katere so trdili, da so jih kupili za svojce.

Na včerajšnji razpravi so zaradi odsotnosti treh obtožencev zaslišali le Baderja in Huseima. Prvi se je zagovarjal, da sploh nikoli ni imel pri sebi 50-dolarskega bankovca, pač pa da je plačal krošnjarju za nakup treh registratorjev in plašča s tremi 20-dolarskimi bankovci ter 10-dolarskim. Dalje je dejal, da je v Sofiji naletel na Huseima, ki mu je za 270 dolarjev prodal svoj avto znamke opel, ki ga je bil kupil v Nemčiji. Huseim pa mu je dal le predujem v znesku 170 dolarjev. Končno, je dejal Bader, so se v Bukarešti srečali še z ostalimi tremi sodržavljani in se tako napotili proti Jugoslaviji.

Huseim pa je dejal, da je kupil dolarje v Turčiji, sploh pa ni znal pojasniti izvora 50-dolarskega bankovca, ki naj bi bil ponarejen. Na izrecno vprašanje predsednika sodišča dr. Corsija, zakaj so prišli v Trst, je ta odgovoril, da so se nameravali vračati preko našega mesta v domovino. Predsednik mu je oporekel, da je pot preko Trsta v Jordanijo mnogo daljša kot pa recimo preko Jugoslavije, iz katere so prišli v Trst. Huseim pa je v opravičilo na gornje vprašanje pojasnil, da so prišli v Trst tudi za nakup raznih drobnarij.

Nato je dr. Corsi prebral izjave ostalih treh Jordancev pred preiskovalnim sodnikom, kateremu so dejali, da so bili ob trenutku plačila krošnjarju raztreseni in tako niso mogli videti, če je Bader res plačal s 50-dolarskim bankovcem.

Sodniki so nato zaslišali krošnjarja Rulvonija, ki je potrdil vloženo tožbo. Dejal je, da je po prejemu 50-dolarskega bankovca šel takoj v menjalnico Bolaffio, da bi mu ga zamenjali v lire. Tu pa so mu povedali, da je ponarejen, ker je na bankovcu manjkala oznaka njegove vrednosti v besedah.

Javni tožilec dr. Tavella je takoj v začetku dejal, da ne verjame v popolno krivdo obtožencev, ker je možno, da so Jordanci res plačali s ponarejenim 50-dolarskim bankovcem, vendar v dobri veri. Zato je predlagal sodnemu zboru, naj oprosti Baderja in Huseima, ker niso zakrivili kaznivega dejanja, čeprav je predlagal za Baderja, kar zadeva drugo obtožbo goljufije, 1 mesec zapora. Za vse ostale pa je predlagal oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov.

Branilec odv. Ghezzi pa je predlagal za vse oprostitev, ker dejanje ni kaznivo, v drugi, podrejeni stopnji pa oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov.

Sodniki so obsodili Baderja pogojno na 5 mesecev in 30 tisoč lir denarne kazni, vse ostale pa so zaradi pomanjkanja dokazov oprostili vsake obtožbe.

Policija identificirala iznajdljivega goljufa

Preiskava za razkritje vseh članov spretne in iznajdljive tolpe goljufov, ki so s ponarejenimi ali ukradenimi čeki in obveznicami prevarali za težke milijone celo vrsto bank tudi v Trstu (o kateri smo pisali 29. prejšnjega meseca), se še vedno nadaljuje. Predvsem je tržaški leteči oddelek kvesture ugotovil, da aretiranega Giannija Samettija iz Milana ni mogoče istovetiti z enim od goljufov Alfredom Marfello. Samettija so namreč v Trstu zaslišali, a mož je vse zanikal. Tako so lahko prišli do ugotovitve, da se je za Marfello predstavljal 59-letni Giovanni Cattaneo iz Milana, katerega so pripadniki Criminalpol Nord in milanskega letečega oddelka aretirali in ga v dobrem spremstvu pripeljali v naše mesto. Cattaneo je vse priznal, a s tem ni razbremenil Samettija, ki je ostal v zaporu, ker so ugotovili, da je s sistemom obveznic in čekov prevaral banko v Vicenzi za 25 milijonov lir.

Policija sedaj nadaljuje preiskavo, da bi spravila za zapahe vodjo tolpe Tonija Agostina in tudi, da ugotovi, če so bili čeki in obveznice, ki so jih člani tolpe predložili bankam, ponarejeni ali ukradeni.

Neprevidno prečkanje ceste

Navsezgodaj zjutraj so sprejeli na ortopedskem oddelku 78-letno upokojenko Stefanio Massi iz Ul. Gallina. Vse kaže, da bo morala zaradi verjetnega zloma podlahnice leve roke, rane na glavi in udarcev po kolenih ostati 20 dni v zdravniški oskrbi.

Agenti cestne policije, ki so Massijevo spremili z rešilnim avtom v bolnišnico, so povedali, da je upokojenka prečkala izven prehoda za pešce Ul. S. Pellico v trenutku, ko je po ulici privozil z lambreto 16-letni Roberto Muscia iz Ul. D'Alviano, ki trčenja ni mogel preprečiti.

Nerodna padca priletnih oseb

Zaradi nerodnega padca, pri katerem se je udarila v glavo in si verjetno zlomila nosne kosti, se je morala 69-letna Antonia Petrini por. Cecchi iz Ul. Gozzi 5 včeraj zateči v bolnišnico, kjer so jo s prognozo okrevanja v 10 dneh pridržali na nevrokirurškem oddelku.

Zaradi padca v Ul. Combi je moral v bolnišnico tudi 83-letni upokojenec Giovanni Gabrielli iz Ul. Pagano, katerega so zaradi verjetnega zloma stegnenice sprejeli na ortopedskem oddelku.

DANES OB 17. URI V PALAČI ATTEMS

Začetek srednjeevropskega srečanja v znamenju urbanističnih problemov

Nekaj podrobnosti o pripravah in organizaciji
Ob 19. otvoritev razstave Avstrije v dvorani Petrarca

Danes se začenja V. mednarodno srečanje predstavnikov šestih držav Srednje Evrope, ki vsako leto približno ob tem času razpravljajo o katerem izmed važnih skupnih problemov. Po razpravah o prozi, poeziji, ljudskih izročilih in folklori je tokrat na vrsti urbanistika in njeni problemi, in ob tej priliki bodo ugotovili značilnosti urbanistike po posameznih od teh držav, ter njihov doprinos k skupnim problemom v tem važnem evropskem področju.

V dopoldanskih urah bodo pri informativnem centru v veži hotela «Pošta» v Gorici, Ul. Garibaldi 7, tel. 26-68 sprejemali goste ter jih razmeščali po raznih gostinskih obratih zaradi prenočišča. Na organizacijskem centru pri uredništvu «Iniziative Isontine» na Korzu Italia 9, tel. 50-85 pa bodo organizatorji na razpolago kongresistom in časnikarjem za razne informacije in napotke. Pozneje bo med kongresom delovalo tudi tajništvo pri kongresni dvorani v palači Attems, tel. 25-36 ali pa 31-23.

Med podajanjem poročil, referatov in med debato bo deloval urad za istočasne prevode v italijanščino, slovenščino, nemščino in francoščino ter tako omogočil neposreden stik med nad sto delegati in številnimi drugimi predstavniki, ki bodo prisostvovali tej važni mednarodni delovni skupnosti.

Kot predvideno bo uradna otvoritev štiridnevnega zborovanja danes popoldne ob 17. uri v palači Attems kjer bo goste v imenu organizacijskega odbora pozdravil njegov tajnik Rocco Rocco. Po vsej verjetnosti bo prinesel svoje pozdrave tudi predsednik tega odbora goriški župan Michele Martina, pa morda še kak drug predstavnik. Sledilo bo prvo poročilo, ki ga bo podal predsednik zborovanja, rimski urbanist prof. Piccinato o temi «Urbanistika in urbanistični problemi v okviru Srednje Evrope.»

Predvidoma ob 19. uri pa bodo v dvorani Petrarca (bivši Ljudski dom) uradno otvorili tudi razstavo avstriskega zgodovinskega centra, kateri bo prideljena tudi razstava zgodovinski zanimivosti iz Gradeža. Razstava bo prikazovala zgodovinske značilnosti okrog 78 avstrijskih mest, ki so jih zbrali tamkajšnji zgodovinski raziskovalci in zbiralci. Odprta bo do 28. t.m.

Prvi dan zborovanja se bo zaključil s skupno večerjo za katero se bodo zbrali kongresisti ob 21. uri v hotelu Transalpina, kamor bo vozil poseben avtobus goste izpred palače Attems. V nedeljo bodo začeli s kongresnimi deli ob 9.30.

Razdeljevanje blaga in nakaznic proste cone

Trgovinska zbornica za Goriško sporoča, da bo s ponedeljkom, 16. t.m. obnovila svojo službo za razdeljevanje naslednjega blaga goriške proste cone:

1. razdeljevanje živilskih nakaznic za upravičence v goriški občini; pri tem pridejo najprej v poštev tiste osebe, ki imajo stalno bivališče na sedanjem naslovu že pred 31. julijem 1970. Pozneje bodo prejeli nakaznice tisti, ki so v sedanjem bivališču po tem datumu;

2. razdeljevanje nakazil za oktober za maloprodajalce, gostince in skupnosti, ki jih še niso prejeli;

3. sprejemanje prošenj za dodelitev bencina in nafte proste cone; razdeljevanje goriva proste cone preko okrajnih središč se bo za leto zaključilo s 14. novembrom .

Osebam in podjetjem ki imajo pravico do obroka za oktober-december, in katerim ni bilo mogoče zaradi obstoječih ovir in težav, dodeliti obroka, do katerega imajo pravico do 14. novembra, bodo dodelili ta obrok v januarju 1971 skupaj z obrokom za januar-marec.

Novi prispevki goriškim podjetjem iz krožnega sklada

Deželni odbornik za finance dr. Antonio Tripani je sprejel rag. Maria Gallopina, predsednika krožnega sklada, ki mu je orisal vse finančne posege v preteklem letu. Na sestanku sta podrobno pretresla delovanje sklada v goriški pokrajini. Letos so prispevali raznim podjetjem v tej pokrajini kar 8 milijard in pol lir.

Stalno zanimanje tega sklada za goriško pokrajino potrjuje tudi dejstvo, da je prav predvčerajšnjim odbor sklenil, da bo dal podjetjem v goriški pokrajini nadaljnjih 825 milijonov lir posojila. Gre za gostinska in industrijska podjetja, in sicer za podjetja živilske, papirne, tekstilne in mehanske industrije. Ta podjetja so Pontelli v Gradežu, Morgante v Romansu, Felluga v Gradiški, Genca, Siles in Artesac v Gorici, «Torcitura Vittorio Veneto» v Zagraju, Montex v Moraru in Autocomet v Tržiču.

ŽIVAHNO DELOVANJE NA POKRAJINI

Dotacijo za podpore visokošolcem bodo povišali na 5 milijonov lir

Pokrajina daje že vrsto let podpore akademikom - Sinoči seja načelnikov skupin o problemu RIBI - V ponedeljek spet pokrajinski svet

V kratkem bo pokrajinska uprava razpisala natečaj za podelitev študijskih podpor visokošolcem iz goriške pokrajine. Te podpore deli že več let in vsoto, ki je doslej bila na razpolago, 3.500.000 lir letno, so porazdelili med vse tiste visokošolce, ki so imeli določene šolske rezultate in upoštevajoč tudi davčno obremenjenost družin. V prvih letih se je na natečaj prijavljalo le malo študentov. Lani je 50 visokošolcev dobilo vsak po 70.000 lir podpore. Logično je, da niso teh podpor dobili študentje, ki so bili deležni takoimenovanega «presalaria», niti študentje, ki so dobili deželne podpore.

Pokrajinski odbor je na predlog odbornika za šolstvo Corbatta, sklenil predlagati, da bi v tem šolskem letu povišali dotacijo na 5 milijonov lir, tako da bi bilo mogoče visokošolcem dati nekoliko večje prispevke.

Prihodnjo soboto in nedeljo bo v Milanu 24. občni zbor Zveze italijanskih pokrajin. Na tem zboru bo prisotna tudi delegacija goriške pokrajine, ki jo bo vodil predsednik dr. Chientaroli.

Na predlog odbornika za javna dela Tacchinardija so odborniki sprejeli predloge o izvedbi nekaterih javnih del, ki spadajo v pristojnost pokrajine. V glavnem gre za dopolnilna dela pri nekaterih pokrajinskih zgradbah.

Ker je deželna uprava zavrnila dotacijo desetih milijonov lir šoli za spastične otroke v Tržiču, so odborniki sklenili predlagati deželi, da bi ta denar drugače porazdelila med goriške ustanove, ki se ukvarjajo s problemi zdravstva. Tozadevni sklep bodo obravnavali na ponedeljkovi seji pokrajinskega sveta.

Odbornika za zdravstvo Perissin in za osebje Waltritsch, sta poročala o položaju v zdravstvenem oddelku pokrajinskega laboratorija za profilakso. Prostori v tem oddelku so pretesni, nove naloge, ki jih zakonj nalagajo tem ustanovam pa obvezujejo upravo, da usposobi nove prostore in seveda nove naprave. Tudi v kemičnem oddelku istega laboratorija je prostora premalo, kajti v tem oddelku imajo obilo dela s preučevanjem na meji pri Rdeči hiši uvoženih prehrambenih proizvodov. Tudi število osebja v teh oddelkih bo treba spremeniti in s tem v zvezi so bili že napravljeni prvi koraki v prejšnjih mesecih. Pokrajinskemu tehničnemu uradu so poverili nalogo, izdelati podroben načrt o povečanju kapacitete tega laboratorija.

Precej časa so se odborniki zaustavili pri preučevanju stanja na kmetijskem posestvu, ki je pripojeno umobolnici. Posestvo so pred časom okrnili ker so posestvo na Peči prodali nekemu štandreškemu kmetu, na področju sedanjega posestva pa nameravajo že prihodnje leto pričeti z zidavo novega deželnega zavoda za gluhoneme. Zaradi tega bo nujna preobrazba. O tem bo seveda razpravljal pokrajinski svet.

V ostalem pa so odborniki sprejeli še vrsto običajnih sklepov, ki se tičejo raznih podpor (poročal je odbornik Bottegaro), osebja (poročal je odbornik Waltritsch), prodaje neke pokrajinske stavbe uslužbencem (poročal je odbornik Lodi).

Včeraj zvečer je bil na sedežu pokrajinske uprave sestanek predsednika dr. Chientarolija z načelniki vseh svetovalskih skupin. Razpravljali so o vprašanju medkrajevnih avtobusnih prevozov zlasti v zvezi s težkim položajem na Goriškem, kjer vlada dolgo vrsto mesecev hud spor med vodstvom podjetja Ribi in uslužbenci.

V ponedeljek zvečer ob 21. uri bo spet seja pokrajinskega sveta. Na njej bo govor o vprašanju podjetja Ribi (s tem v zvezi so nekateri svetovalci predložili interpelacije), menda bodo zaključili debato o programu odbora, na dnevnem redu pa imajo še nekatera vprašanja, ki zanimajo uslužbence. Odobrili bodo namreč draginjsko doklado za leto 1971, nadaljevanje poskusnega 42-urnega tedenskega urnika v umobolnici, razpisali bodo javni natečaj za novega ravnatelja umobolnice.

S kislino se je opekel

Za 20 dni so včeraj pridržali v tržiški bolnišnici na zdravljenju 23-letnega delavca Giuseppa Spado iz Tržiča Ul. Randaccio 6, ki so mu zdravniki ugotovili opekline prve in druge stopnje po obrazu in rokah. Mladenič se je opekel na delu v Bulloneriji Evropa, kjer se je polil z neko kislino

INTERPELACIJA PRISTOJNIM MINISTROM

Deželna avtobusna služba naj prevzame javne prevoze

Vodstvo podjetja Ribi je preklicalo odtegljaje uslužbencem in s tem odprlo pot do sporazuma

Sindikalni spor šoferjev in drugih uslužbencev zasebnih avtobusnih podjetij z javnimi linijskimi avtobusnimi progami še vedno ni zaključen. Zlasti se je ta spor zaostril pri podjetju Ribi v Gorici in poslanci KPI z Lizzerom in Škerkom na čelu so predložili ministroma za delo in prevoze interpelacijo v zvezi s sporom pri tem podjetju. Poslanca Lizzero in Marocco (KD) sta se tudi sestala z državnima podtajnikoma Torosom (za delo) in Cengherlejem (za prevoze), katerima sta obrazložila jedro spora, kot so ga opisali v interpelaciji sami. Podtajnika sta obljubila, da bosta v najkrajšem času odgovorila na zadevne interpelacije, ki so jih poleg predstavnikov KPI in KD predložili še poslanci PSI in PSIUP. Podtajnik Cengherle je dodal še, da je deželna uprava Furlanija - Jul. krajina sprejela sklep, da bo odvzela podjetju Ribi v Gorici koncesijo za obratovanje avtobusnih prog ker ni izpolnila pogojev, pod katerimi je deželna uprava izdala tako dovoljenje.

Medtem ko je — kot smo na kratko že poročali — prišla vest, da se je tudi vodstvo podjetja Ribi pridružilo sklepu zveze avtobusnih podjetij ANAC in preklicalo ukrep o odtegljajih od plač uslužbencev, kar je bilo pravzaprav jedro spora, ki bi se moral s to odločitvijo končno poravnati.

Iz zgoraj omenjene interpelacije ministrom povzemamo, da so prizadetim šoferjem pritrgali na plači do 21,5 od sto in so bili ti od junija meseca dalje oškodovani na ta način za nad 100 tisoč lir vsak, kotrolorji pa po nad 42 tisoč. V interpelaciji se nadalje predlaga ustanovitev posebne deželne avtoprevozniške družbe, kot jo soglasno zahtevajo sindikalne organizacije naše dežele, študentske organizacije in politične stranke, ki naj bi prevzela prevoze dijakov na šole in delavcev na delo, da ti ne bodo imeli škode v sindikalnih sporih, ki jih povzročajo zasebni lastniki avtobusnih linij ob svojih sporih s svojimi uslužbenci.

Pogozdovanje v občini Srednje

Podravnatelj furlanske ustanove za gorsko gospodarstvo se je v spremstvu svojih sodelavcev in župana iz občine Srednje v Beneški Sloveniji ogledal nekatera občinska zemljišča z namenom, da bi izbrali primerne odseke za pogozditev. V načrtu imajo posaditev nekaj desettisoč borovcev, smrek in macesnov po najbolj primernih pobočjih. S tem bodo preprečili tudi zemeljske plazove, do katerih pride rado tudi tukaj ob deževju zaradi pretiranega in nenačrtnega sekanja gozdov. Domačini pričakujejo, da bodo z deli čimprej začeli in jih dobro izvedli. Tako bodo dobili pri pogozdovanju začasno zaposlitev in dvignili vrednost gozdnih površin.

Tudi na Tolminskem močno izseljevanje

Kakor v Beneški Sloveniji, Karniji in drugih pasivnih gorskih področjih na italijanski strani meje, tako imajo problem pasivnih gorskih občin tudi na Tolminskem, ki ima podobne gorske značilnosti. Po statističnih podatkih so ugotovili, da se je v zadnjih 33 letih zmanjšalo število prebivalstva na področju te občine od 38.000 na 23.000 ljudi. Odseljevanje se je v zadnjih letih sicer s primernimi gospodarskimi ukrepi in ustanovitvijo nekaterih novih gospodarskih podjetij precej omejilo, vendar bodo potrebni še novi ukrepi v tem smislu in povečana socialna skrb za starejše občane zlasti v odročnejših gorskih krajih.

OKROŽNO SODIŠČE V GORICI

Ni mogel preprečiti trčenja z avtom s stranske ceste

Za Feresina bo obramba predlagala zdravniški pregled

Pred okrožnim sodiščem v Gorici se je moral zagovarjati 27-letni Claudio Orzan iz Gorice, Ul. Lorenzoni, v zvezi s smrtno nesrečo, ki se je pripetila blizu Kaprive dne 16. novembra lani in pri kateri je izgubil življenje 56-letni učitelj Silvano Manias iz Azzana.

Orzan, ki je po poklicu trgovski potnik, se je tistega dne peljal s svojo alfa romeo 1750 od Krmina proti Kaprivi. Po cesti Moraro — Versa pa je prihajal s fiatom 500 Manias in z njim v vozilu sta bili še njegova 48-letna žena Caterina in 13-letna hčerka Adalia. Na nekem cestnem previsu sta obe vozili s precejšnjo silo trčili in fiat 500 je vrglo s ceste po škarpi. Pri tem je dobil smrtne poškodbe Silvano Manias, ranjeni pa so bili tudi vsi trije ostali potniki. Ženo Caterino in hčerko Adalio so pridržali za 15 dni na zdravljenju v bolnišnici v Krminu, Orzan pa se je moral zdraviti 10 dni.

Orzan je bil obtožen, da je zakrivil nesrečo zaradi neprevidne vožnje, pretirane hitrosti ob neupoštevanju prometnih predpisov, ko je vozil skozi križišče in z omejeno vidljivostjo. Med razpravo, pri kateri sta obtoženca zagovarjala odv. Cossa iz Gorice in Aleffi iz Trsta, pa so ugotovili, da je za nesrečo nosil krivdo tudi pokojni Manias, ki je prihajal s stranske ceste na glavno, ne da bi pri tem dal prednosti vozilu na glavni cesti.

Sodišče je pri razsodbi to upoštevalo in določili so odgovornost voznika fiat 500 do 60 od sto. Zato je obsodilo Orzana na 8 mesecev zapora, na povračilo škode, 600 tisoč lir ženi pokojnika Caterini in 400 tisoč lir njegovi hčerki, ter na povračilo sodnih stroškov v višini 116 tisoč lir. Poleg tega so mu odvzeli vozno dovoljenje za dobo 6 mesecev. Orzan je vložil proti razsodbi priziv.

V zvezi z zločinom v Romansu, kjer je, kot smo že podrobno pisali, 29-letni delavec Dante Feresin iz Krmina umoril svojo 19-letno ženo Loretto Oresig, od katere je živel ločen že po nekaj dneh poroke in sta se v začetku septembra letos tudi sodno ločila, vodi državni tožilec dr. Marsi preiskavo in je že zaslišal obtoženca v zaporu, njegovega tasta 44-letnega Antona Oresiga in nekatere druge priče. Tudi obtoženčeva branilca odv. Mamolo iz Gorice in Loris Fortuna iz Vidma, sta začela pripravljati njegovo obrambo. Zdi se, da namerava obramba zahtevati zdravniški pregled Feresina, za katerega so ugotovili, da je bil pred 11 leti žrtev neke prometne nesreče, pri kateri je dobil hujše telesne poškodbe v križu, katerih posledice nosi še sedaj. Te posledice naj bi odločilno vplivale na njegovo obnašanje dne 2. novembra, ko je zagrešil umor v Romansu.

V GORIŠKEM GLEDALIŠČU V GORICI

Moderni jazz kvartet navdušil mlado občinstvo

Mojstrsko izvajanje jazz glasbe mladih črnskih umetnikov

V četrtek zvečer se je stara in častitljiva gledališka dvorana Verdi v Gorici nekako pomladila, saj jo je napolnil veseli živžav številne mladine, ki je iz mesta in okolice, pa tudi iz Trsta in Nove Gorice prihitela poslušat svoje jazzovske miljence «The Modern Jazz Quartet», ki je že lani meseca marca z uspehom nastopil v dvorani UGG v Gorici ter se je letos vrnil tako rekoč med «stare» znance.

Štirje ameriški črnski umetniki jazz glasbe, ki sestavljajo ta svetovno znani ansambel: John Lewis pri klavirju, Milt Jackson z vibrafonom, Percy Heath s kontrabasom ter Connie Cay pri bateriji, so tudi tokrat navdušili številne poslušalce, ki so za to priliko napolnili Verdijevo dvorano. Vibrafonist Javkson je bil deležen največ ploskanja zaradi svoje mojstrske izrazne veščine na to glasbilo; pianist in vodja skupine Lewis je imponiral zaradi svoje izrazne zmožnosti pri klavirju in zaradi izvirnosti svojih kompozicij, ki so jih izvajali na koncertu; seveda sta bila deležna splošne pohvale tudi ostala dva od četverke, baterist Connie Kay in njegova «senca», Percy Heatle.

Glasbeni spored koncerta, ki je bil razdeljen na dva dela, je bil tudi na primerni višini ter prirejen tako, da je odgovarjal tudi za tiste, zlasti starejše izmed občinstva, ki niso toliko «noter» v izrazoslovju jazz glasbe in štirje umetniki so s svojo izrazoslovno silo še bolj poudarili jedro in moč predvajane glasbe. Zato so bili ob zaključku deležni še vsi skupaj živahnega odobravanja, ki se je zlilo v željo, da bi prihodnje leto zopet prišli v Gorico z novim pestrim programom.

Goriška ustanova EMAC, ki je hotela s tem koncertom napraviti dostojen uvod v svojo kulturno dejavnost v letošnji sezoni, je s tem koncertom vsekakor v tem uspela, ker je z njim poleg drugega približala tudi mladino svojim kulturnim prireditvam.

Slikar Mocchiutti razstavlja v Gradiški

Danes ob 18.30 bodo v dvorani Bergomas v Gradiški odprli razstavo znanega goriškega slikarja Cesareja Mocchiuttija, ki jo je pripravil pod okriljem tamkajšnje turistične ustanove in krožka «Zoruti». Na razstavi prikazuje umetnik kakih 100 svojih najznačilnejših del.

Ameriški film v Štandrežu

V okviru svojih sobotnih večerov, ki so se prav lepo uveljavili, prireja filmski odsek PD «O. Župančič» iz Štandreža danes filmski večer, na katerem bodo prikazali ameriški barvni film «Jetnik iz Guama» (Il prigioniero di Guam). Začetek ob 20.30. Udeležencem se priporoča točnost, da ne bodo motili predvajanja.

Po akrobacijah je avto treščil v ograjo

Včeraj ponoči ob 1.50 so sprejeli v tržiško bolnišnico z rezervirano prognozo na zdravljenje 25-letnega natakarja iz Gradeža Tullia Padovana, ki so mu zdravniki ugotovili udarec v lobanjo s pretresom možgan ter številne druge poškodbe na glavi in po udih.

Cestna policija iz Cervignana je ugotovila, da je mladenič izgubil kontrolo nad svojim avtom fiat 500 pri križišču Anconetta v Tržiču. Zadel je ob robnik pločnika, preskočil živo mejo, podrl prometni znak ter končno treščil ob ograjo nekega gradbišča ob cesti.

Kino

VERDI 17.00—22.00: «L'ultimo avventuriero», C. Aznavour in A. Moffo; film je v barvah.
CORSO 17.00: «Airport», B. Lancaster, Dean Martin in J. Seeberg. Barvni film.
MODERNISSIMO 17.30—22.00: «Intimità proibite di una giovane sposa», R. Brazzi in V. Lagrange; italijanski kinemaskopski film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.
VITTORIA 17.15—21.30: «La ragazza di nome Giulio», S. Dionisio in G. Macchia; italijanski kinemaskopski film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.
CENTRALE 17.00—21.30: «Cerca di capirmi», M. Ranieri in B. Lončar; italijanski kinemasposki film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO 17.30: «Le piacevoli esperienze di una giovane cameriera», D. Gelin, L. Nicolas; film je v barvah.
EXCELSIOR 16.00: «Le castagne sono buone», G. Morandi in N. Machiavelli; film je v barvah.
PRINCIPE 17.30: «Uomini contro», M. Frechette, A. Cuni in G. M. Volonte; film je v barvah.
S. MICHELE 18.30: «C'è un uomo sotto il letto di mamma», D. Day. Sledi dodatek «I diavoli volanti».

Nova Gorica

SOČA «Gusarska ljubezen», španski barvni film — ob 18 in 20.
SVOBODA «Veliki rop banke», ameriški barvni film — ob 18 in 20. uri.
DESKLE Prosto.
SEMPAS «Tepepa», italijansko-španski barvni film — ob 19.30.
KANAL «Dober večer gospa Kembal», ameriški barvni film — ob 19.30.
PRVAČINA Prosto.
RENČE «Srce je samoten lovec», ameriški barvni film — ob 19.30.

DEŽURNI LEKARNI V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna S. GIUSTO, Korzo Italija 244, tel. 35-38.

V TRŽIČU

V Tržiču je ves dan in ponoči dežurna lekarna ALLA SALUTE dr. Fabbris, Ul. Cosulich 117;

Načrti o enotni evropski valuti

Evropska gospodarska skupnost je na značilnem razpotju preraščanja iz carinske v valutno in gospodarsko zvezo.

Po besedah novega predsednika komisije evropske gospodarske skupnosti Franca Malfattija, ki jih je naslovil evropskemu parlamentu v Strassbourgu 15. septembra, ni predpostavka današnjega zahodnoevropskega stanja več dominacija ZDA kot edine finančne, gospodarske in valutne podpore, temveč Evropa, ki je zgradila lastno gospodarstvo in postala prva svetovna trgovinska sila. Vzporedno s tem mora prevzeti tudi svetovne odgovornosti, ki ji pripadajo na podlagi njenega sedanjega vodilnega položaja v zunanji trgovini.

Kaj bi enotno valutno tržišče šestih, desetih ali več držav v Evropi pomenilo v primerjavi z današnjo valutno ureditvijo in finančnimi odnosi? Predpostavka uspešnega delovanja takega tržišča je vsekakor obstoj močne enotne «evropske valute» kot edinega konkurenta ameriškemu dolarju. Poleg tega bi to «dodatno središče ravnotežja», kakor ga je imenoval Malfatti, moglo ogrožati položaj «evro-dolarja», ki bi v takih razmerah bil zamenljiv in bi se zamenjaval za to novo «evropsko valuto», kakor tudi ostalih 40 milijard dolarjev, ki jih je danes v obtoku in transakcijah zunaj ZDA. Tak proces bi, daleč izven funkcije vladajočih valutnih odnosov, terjal spremembe celotnega valutnega sistema, ki se naslanja na standardu dolarja.

Težko je predvidevati vse posledice in pretrese, ki bi jih izzvale spremembe, to tembolj, ker gre za perspektivo in proces še vedno problematičnega izhoda. Razprave in ugibanja, razjasnjevanja «za» in «proti» so bile številne med finančnimi strokovnjaki in integracionisti. Stanje ni dramatično in tudi ne vznemirljivo, toda to vprašanje je resno, posebno če se misli na uspešno in preizkušeno strategijo etapnih ciljev in konkretnih ukrepov, ki jih je ta mednarodna organizacija do sedaj sprejemala, ter na realno oceno možnosti izvedbe programa integracije in koordinacije. Ne gre niti za teoretski problem niti za ugibanje špekulativnega značaja, posebno če imamo pred očmi «Wernerovo poročilo», ki vsebuje podroben načrt tega procesa, ki bo na podlagi še enega predloga komisije evropske gospodarske skupnosti podlaga končnega načrta valutne integracije.

Začetna predpostavka prihodnjega razvoja integracije valutnih tržišč je, na podlagi tega načrta, ozka koordinacija gospodarske politike držav članic in medsebojna valutna solidarnost. To bi moralo postopoma pripeljati tudi do enotne gospodarske politike in delovanja valutnih tržišč na naddržavni ravni.

Predvideno razdobje od 10 do 15 let je razdeljeno v sedem etap, ki vsebujejo nove smotre ter finančne in gospodarske ukrepe integracije. Glavni so vidiki prve etape, ki se že ustvarjajo, in sicer vzajemna in obvezna posvetovanja, ki bi morala koordinirati splošna gospodarska vprašanja in valutno politiko.

Osnovni element te evropske perspektive je močna evropska valuta, sproščena neprestanega menjavanja tečaja. S tem bi se ustvarila močna konvertibilna valuta, ki bi bila konkurenčna dolarju. To bi bili prava valuta in valutno tržišče, ki bi bili neodvisni od dolarskega standarda in monopola.

Ena od predvidenih posledic bi bila vrnitev zaupanja v nacionalno valuto in naložbe, kar bi spravilo v negotovost ameriški kapital, naložen in namenjen Evropi.

Medtem se ne morejo pričakovati nobene nagle spremembe, brutalni socialni ukrepi in organizirani mednarodni izpadi. Gre za postopen razvoj, najbolj verjetno zelo elastičnega programa in različnih delnih gospodarskih ukrepov.

Po Wernerovem načrtu je treba začeti s proračunsko koordinacijo in sodelovanjem, s skupnim vodenjem ali sinhronizacijo politike kredita in zaposlitve ter davčne politike. Treba se je bolj zanesti v evropski sklad ter mu dodeliti več pristojnosti, preurediti in poživiti dejavnost evropske banke, ki bi skupno s skladom korigirala morebitne negativne učinke valutne integracije, a pozneje bi v pogojih določene stabilnosti in valutne varnosti prevzela nekatere pobude in dejavnosti nacionalnih bank. Seveda je treba na ta razvoj gledati v daljni perspektivi s strogim razlikovanjem splošnih smotrov, ki morajo dati ton in smer predstoječemu načrtu nove faze evropske integracije, od neposrednih smotrov in kratkoročnih ukrepov na ravni sedanjih možnosti in realnih okvirov.

Znani finančni strokovnjak Paul Fabra opozarja na nevarnost, da v primeru neuspeha ustvaritve močne evropske valute s skupnim sistemom valut in stalnim tečajem evropska gospodarska skupnost zgubi edino svobodno zamenljivo valuto, ki jo danes ima, t.j. nemško marko. Njegov predlog rešitve je uvedba politike finančnega ravnotežja s poenotenjem cen po vrednosti tečaja zamenjave, svobodno delovanje denarnega tržišča brez poprejšnjega poenotenja gospodarske politike.

Splošen problem so avtarktična valutna tržišča, ki bodo zelo težko in nerada privolila v opustitev svoje ortodoksne finančne politike v korist novega programa in njegovih dolgoročnih smotrov. Močno se izraža nezaupanje v psihološko in politično pripravljenost, da bi katera koli država članica mogla opustiti nacionalne težnje in individualne zunanjetrgovinske zveze, ki bi lahko bile ogrožene z nepremišljenim začetkom ozkega valutnega sodelovanja. Prevladuje mnenje, da je končni izhod iz te faze predvsem odvisen od volje in ocene teh držav s stališča lastnih interesov, da disciplinirano in načrtno sprejmejo vse obveznosti in vsa tveganja.

Neodvisno od vseh teh jasnih in konkretnih težkoč, ni spora glede končnega smotra in vsi so pripravljeni sprejeti program, ki bo instrument stabilizacije in uveljavitve evropskega valutnega tržišča in valutne neodvisnosti ter razmaha. To je smoter, ki se popolnoma sklada s smotri te organizacije, ki teži za tem, da ustvari lastno gospodarstvo ter dovolj močno gospodarsko podlago kot pogoj neodvisne politike, ki bi se rešila odvisnosti ameriške zaščite in kapitala.

V zvezi s tem je eden osnovnih problemov postopne integracije tudi položaj pridruženih držav in drugih držav, ki so v različnih gospodarskih in trgovinskih odnosih in ki ne bi smele ogrožati sprejema tega načrta valutne integracije. To pa so vprašanja, ki ostajajo za sedaj odprta, toda prihodnji načrt in program integracije jih bo moral upoštevati, da bo lahko splošno sprejet in se bo učinkovito izvajal.

Danes bo Slovensko gledališče zadnjič izvajalo v Kulturnem domu Tolstojevo dramo Moč teme. Na sliki Miranda Caharija in Bogdana Bratuževa, ki nastopata v drami.

NOVO ODKRITJE NA PODROČJU BIOLOGIJE

V Buffalu so umetno sestavili živo celico

Raziskave je vodil dr. James Danielli, ki bo odkritje razložil decembra na simpoziju - Hipoteze o novih bitjih

Pred nekaj dnevi je z univerze v Buffalu v državi New York dospelo sporočilo, da je skupina znanstvenikov s te univerze umetno sestavila živo celico, ki je zmožna, da se razmnožuje. Skupino znanstvenikov, ki je prišla do tega odkritja v krajevnem središču za teoretsko biologijo v predmestju Amherst, je vodil James Danielli, ki je ravnatelj tega središča.

O tem novem odkritju so se nekateri znanstveniki iz drugih držav izrazili nekoliko skeptično, spet drugi pa poudarjajo, kako se odpira nova doba s sintezo umetnega življenja novih organizmov, ki bi bili po svoji načrtni odpornosti zmožni živeti na pr. na Marsu.

Kot je znano, sestoji celica v glavnem iz jedra, citoplazme — sluzaste snovi okoli jedra — in celične mrenice, ki ovija jedro in citoplazmo. V zadnjih letih je uspelo znanstvenikom spoznati take značilnosti celice, ki so bile doslej neznane. Že sam James Danielli je pred 30 leti postal znan med strokovnjaki v biologiji, ker je prvi narisal strukturo celične mrene. Pred letom dni je 34-letni prof. Jonathan Bechwith sporočil, da je prvič v zgodovini izoliral gen, to je zelo majhen del celičnega jedra. Junija lanskega leta je 47-letni prof. Gobind Khorana, Nobelov nagrajenec ,ki se je rodil v Indiji, študiral kemijo in se specializiral v genetiki ter je sedaj docent in raziskovalec na univerzi v Wisconsinu, sporočil, da je umetno sestavil gen. Istočasno je v New Yorku dr. Gerald Weissman z «New York University» umetno sestavil snov lizosom, ki se tudi nahaja v celici. Pri raziskovanjih teh treh znanstvenikov, Khorane, Beckwitha in Weissmana, so sodelovali številni asistenti med katerimi tudi dr. Grazia Sessa iz Trsta s prof. Weissmanom, dr. Sgaramella iz Milana s prof. Khorano in dr. Rita Arditi, ki je prej sodelovala pri raziskavah v Neaplju, z dr. Beckwithom.

Sedaj je sporočil svoje odkritje 59-letni Anglež James Danielli, čigar asistentka je bila Joan Lorch, ki je njegova sodelavka že nekaj desetletij, prej v Londonu in sedaj v New Yorku. Predvsem moramo poudariti, zato, da bo odkritje jasnejše, da dr. Danielli ni umetno pripravil posameznih snovi, ki sestavljajo celico oziroma enocelično živo bitje, temveč je vzel celično mreno, jedro in citoplazmo iz drugih celic in z njimi sestavil novo in od prejšnjih različno celico — živo bitje, ki se razmnožuje. Za mnoge strokovnjake to sporočilo ni bilo novost. Že 20. marca letos je namreč ameriška revija «Science» objavila članek z naslovom «Reassembly of Living Cells Dissociated Components», kar dobesedno pomeni znova združiti elemente disociranih (razstavljenih) živih celic. Članek so podpisali K. W. Jeon, J. Lorche in J. F. Danielli. V tem članku so med drugim poročali, da se pripravljajo na sestavo amebe z elementi iz drugih celic z besedami: «Potem ko smo sodelovali na simpoziju o eksperimentalni sintezi živih celic, smo se odločili, da imamo primerne naprave za to, da bi sestavili «Amoebo Proteus» iz njenih glavnih sestavnih delov, natančneje: iz jedra, citoplazme in celične mrene. S tem smo pokazali, da je mogoče ustvariti novo amebo s celično mreno ene celice, citoplazmo iz ene ali več celic in jedro iz tretje celice. Če manjka ena izmed teh treh komponent, ne more tako sestavljena celica živeti.» Zatem sta članek povzeli angleška revija «The New Scientist» in ameriška «Scientific American».

O odkritju sicer še niso objavili nobenih podrobnosti, poleg tega pa je dr. James Danielli na počitnicah nekje v Kaliforniji, njegova asistentka dr. Joan Lorch pa na vprašanje novinarjev odgovarja, da so o tem že pisale strokovne revije in da bo dr. Danielli svoje odkritje obširno razložil na simpoziju 7. decembra. Tedaj bodo prikazali metodo dela in nekaj primerkov amebe, ki so jo «sestavili» v laboratoriju.

Kot je znano, je ameba enocelično bitje, ki ga v slovenščini imenujemo tudi menjačica, saj se poslužuje, zato da se premika, panožic, to je podaljškov, ki jih izteguje in k njim priteguje druge svoje dele. Ameba naj bi pomenila tudi začetek življenja na Zemlji. Avtorji knjig znanstvene fantastike so to živo bitje že večkrat vključili v svoje pripovedovanje in s tem v zvezi postavljali različne in vsakovrstne hipoteze. Ena od teh hipotez naj bi postala resnična, če jo bodo potrdili decembra na najavljenem simpoziju. Vsekakor je to odkritje zelo pomembno in obširno, tako da sedaj še ne moremo našteti vseh možnosti razvoja in uporabe, ki jih odkritje nudi. Vse je še vedno samo hipoteza. Strokovnjaki govorijo o sestavi bitja, ki bo imelo take značilnosti, da bo lahko živelo na drugih planetih, v drugem okolju, na pr. na Marsu. Kot hipotezo pa si lahko zastavimo z znanim pisateljem Huxleyem vprašanje, ali bo to bitje dobro ali slabo, boljše ali slabše od tistih, ki sedaj živijo na Zemlji.

Z vročino pet let brez raka?

Visoka vročina onemogoča življenje virusom. Tako Nobelov nagrajenec Lwolf odsvetuje uporabljanje antipiretikov (sredstev proti vročini) med najvišjo vročino pri influenci. Čim višja je vročina — pravi ta mikrobiolog — toliko hitreje izgine bolezen. To pa prav zaradi tega, ker virusi ne ljubijo prevelike vročine.

Na podlagi tega se sedaj nakazuje možnost akcije v zvezi z rakom. Nemški znanstveniki so nakazali možnost, da bi vročina blokirala razvoj tumoroznih celic za pet let. Na podlagi predloga, ki ga je objavil Münchener Medizinische Wochenschrift, bodo v Hamburgu izvedli široko statistično raziskavo pri tistih, ki so imeli kako bolezen z zelo visoko vročino. Na ta način bodo izvedli kontrolo nad vplivom tumorjev pri tistih, ki so imeli vročino, in tistih, ki je niso imeli.

RIM, 13. — Za sezono 1971 je RAI sklenila pogodbo z najbolj znanimi svetovnimi dirigenti in opernimi pevci kot so Wolfgang Sawallisch, Monserrat Caballè, Riccardo Muti, Claudio Abbado, Shirley Verret, Georges Pretre in Lorin Masen. Sawallisch bo 30. in 31. marca dirigiral v Rimu Wagnerjeve «Mojstre pevce nürnberške» in bo kasneje nadaljeval z Wagnerjevimi operami.

PREJELI SMO

RIBARSTVO JUGOSLAVIJE. List poslovnog udruženja privrednih organizacija slatkovodnog ribarstva. Zagreb, september — oktober 1970.

OB 50-LETNICI RAPALLA (12.11.1920-12.11.1970)

3.

Težaven položaj dr. A. Trumbića Sforza je imel v rokah londonski pakt

Pašićev pritisk — Sforzov cinizem — Jugoslavija je rešila le osrednjo Dalmacijo, Italija pa je dobila v Julijski krajini več, kot ji je dajal londonski pakt — Ni moč govoriti o «demokratično sklenjenem sporazumu» — Kaj bi bilo z Jugoslavijo, če Trumbić ne bi podpisal spričo nad 20 let trajajočega Mussolinijevega fašizma in njegovih poskusov, razkosati novo državo — Usoda ozemlja, prisojenega Italiji z londonskim paktom in rapalskim sporazumom po zlomu fašizma — Ugotovitve spominske literature glede vpliva gibanja «Società Trento-Trieste» iz leta 1903 — Neraziskani pa so še njegovi kanali in sredstva — Vpliv intelektualnih krogov, ki so v krvavi vojni videli zdravilo za korumpirano politično življenje Giolittijeve vladavine — Današnja veljavnost postavk pred 52 leti podpisanega rimskega pakta

Nekaj adutov je imela tudi Jugoslavija v tem boju za pravično razdelitev po načelih narodnosti. Od podpisnikov londonskega pakta iz leta 1915 je carsko Rusijo pobrala velika ruska revolucija, ki ni priznavala nobene izmed mednarodnih obvez carske vlade. Predsednik vlade ZDA Wilson ni hotel ničesar slišati o tajnih paktih, ki so bili prej sklenjeni v okviru prve svetovne vojne, a še najmanj o londonskem paktu ,ki je teptal vsa načela njegovih 14 točk narodne samoodločbe in narodnostne avtonomije. Anglija in Francija sta se sicer formalno strinjali s svojim močnim zaveznikom Wilsonom o mejah po narodnostnih načelih, šlo jima pa je v račun, da se je puritanski Sonnino zagrizel v Dalmacijo, da sta laže delili nemška in avstrijska kontinentalna zemljišča, širno turško cesarstvo in še nemške kolonije. Zato so francoski in angleški državniki energično pestili jugoslovanske delegate, da morajo popustiti, da bi Italijane prepričali, kako jim gre resnično za točno izpolnjevanje londonskega pakta.

Morda je bila v dveh povojnih letih kaka prilika za jugoslovanske delegate, tako na primer pri nastopanju ameriškega predsednika Wilsona, ob predlogu italijanskega zunanjega ministra Tittonija v oktobru 1919 o tamponski reški državi, ki so jo Jugoslovani kasneje brez kompenzacij morali prepustiti Mussoliniju 1924. Morda bi celo rešili tudi glavno dalmatinsko mesto Zadar, toda poglavitnih ozemeljskih italijanskih zahtev ne bi mogli niti okrniti. Italijani so nenehno s pritiski, pretnjami in dejanskim rovarjenjem v notranjih zadevah Jugoslavije terjali vso Julijsko krajino, največji del Istre, strateške meje povsod vzdolž vse meje in strateško ležeča otočja na Jadranu.

Trije poglavitni jugoslovanski problemi: centralistična ureditev države, ki je bila vzrok stalnega nezadovoljstva v posameznih delih države, ki so prišli iz raznih upravnih sistemov in zgodovinskih okolij, «hrvaško vprašanje» in kontinentalna miselnost Pašičeve Srbije, ki se ni hotela do kraja bojevati za jadransko obalo, so slabili jugoslovansko delegacijo.

Italijanska stran je silila k direktnim pogajanjem, ki naj bi določila meje med obema državama. Pritiskali in pretili so, da bo Italija kratko in malo anektirala ozemlje, ki ga je vojaško že tako zasedla.

Jugoslovansko delegacijo je vodil Ante Trumbić, dalmatinski Hrvat in dolgoletni voditelj jugoslovanskega odbora v emigraciji. Trumbiću so dodali srbske, slovenske in hrvaške člane, med njimi dr. Otokarja Rybaŕa, dolgoletnega voditelja tržaških Slovencev. Italijansko delegacijo je vodil Carlo Sforza, italijanski zunanji minister. Predsednika vlad sta bila Giovanni Giolitti, star, izkušen politik, večkratni ministrski predsednik, in Nikola Pašić, tudi star izkušen srbski politik, večkratni srbski ministrski predsednik in po vojni večkratni jugoslovanski predsednik. Od leta 1914 je Trumbić obveščal politične kroge antantinih držav, a po vojni je ves čas skušal rešiti jadransko vprašanje v indirektnih pogajanjih in stikih z italijanskimi politiki. Toda Sforza je imel v rokah londonski pakt, ki je vezal Francijo in Anglijo. Pašić je seveda tudi pritiskal na Trumbića, naj na vsak način podpiše kakršenkoli pakt z Italijo, ker so prihajala z vseh strani sporočila, kako rovarijo Italijani in hujskajo razne narodnosti. Trumbić se je dolgo upiral Sforzi, da podpiše pakt, toda ta ga je naskočil s ciničnimi in pretečimi razlogi, da bo prav Trumbić kriv, če bo pod udarci rovarjenja nova rahla jugoslovanska država razpadla. Kot beremo v Sforzovih spisih in spominskih delih ter intervjujih, se je Sforza rogal, češ da Italija ni kriva, če se je pol milijona Slovencev in Hrvatov znašlo znotraj meja londonskega pakta in strateških meja Italije. Tudi mu je pretil, da bo Italija prisiljena obnoviti diverzantske akcije in uporabiti še več milijonov kot v prejšnjih letih italijanski generalni štab za netenje upora v Črni gori, na Hrvaškem in v obmejnih predelih proti Madžarski.

V strahu za obstoj države je Trumbić pred takimi grozečimi argumenti klonil in vodpisal listino v Rapallu, ki je dala Italiji jugoslovanske zemlje zahodno od Petelinka in Vršiča nad Kranjsko goro, zahodno od Triglava, Bogatina, Črne prsti, Svetih treh kraljev nad Vrhniko, Rakeka, Javornikov nad Cerkniškim jezerom, zahodno od obeh Snežnikov in otoke zahodno od otoka Krka, Zadar in dve otočji na morju pred Dalmacijo, oba strateška in že vključena v londonski pakt.

Jugoslavija je rešila le osrednjo Dalmacijo. Zato je pa Italija dobila mnogo več v Julijski krajini, kot ji je dajal londonski pakt, take strateške meje, ki so segale globoko v ozemlje kranjske dežele na Notranjskem, a v gorenji Savski dolini je že leto prej Italija pri sklepanju senžermenske pogodbe pobrala dolino severno od Rateč do Bele peči in vso Kanalsko dolino z delom občine Podklošter od Slovenske Koroške.

Čeprav sta vladala v Italiji takrat dva parlamentarna režima z večstrankarskim sistemom, ni moč govoriti o **«demokratično sklenjenem sporazumu»** med obema državama, kakor so pisali italijanski, a ne jugoslovanski listi. Veliki diplomat Sforza je stal z londonskim paktom v roki, ki sta ga podpisali Francija in Anglija, in Trumbiću pretil, kaj vse se bo po krivdi Trumbića zgodilo Jugoslaviji v šestih mesecih, ako ne podpiše pakta v Rapallu.

Kaj bi bilo z Jugoslavijo, ako ne bi privolila v podpis rapalske pogodbe, pove dovolj zgovorno štiri leta kasneje pakt, s katerim se je Jugoslavija odpovedala Reki, ko je bil predsednik vlade že Benito Mussolini.

Vest o rapalskem paktu je silovito pretresla vse jugoslovanske narode, predvsem slovenskega in hrvaškega. Po prvem duševnem šoku je nastopil čez dve leti še drugi, oktobra 1922, da so rapalsko mejo kar po sredi Slovenije zasedli fašisti, da je bila ta rapalska meja 23 let hermetično zaprta in da so se ves ta čas onstran te meje po miti volji znašali italijanski fašisti nad našim narodom, okrutno in ogabno.

Nad 20 let, do padca fašizma v septembru 1943 je fašistična Italija poskušala na razne načine razkosati Jugoslavijo s tem, da je podžigala separatistična gibanja. Ko je šel dr. Pavelić po 1929 v emigracijo in začel ustanavljati ustaške centre, je Mussolini podpiranje ustašev podredil direktno svojemu kabinetu, a njih financiranje in zaščito ustašev zunanjemu ministrstvu. Skrbel je za ustaški center v Janka Puszti na Ogrskem in v nekaterih mestih srednje Italije. Ko je ta Mussolinijeva akcija prepeljala do umora jugoslovanskega kralja Aleksandra, se je pokazalo, da se je nova jugoslovanska država že dovolj utrdila in prenesla brez motenj umor državnega poglavarja. Propadla so tudi izkrcavanja ustaških komandosov na liški obali. Fašistična Italija je le sprevidela, da ne more več s takimi akcijami zrušiti jugoslovanske države. Zato je nekoliko popustila in se vrgla na Etiopijo in republikansko Španijo.

Šele ko je Hitler, njegov silovitejši partner, pokazal novo tehniko zasedanja vrste neodvisnih držav v Evropi, je Mussolinija zamikalo, da bi poskusil s podobno tehniko. Hitler mu trenutno tega ni odobril, zato je poskusil z Grčijo in pri tem propadel. Šele po Simovićevem udaru 27. marca 1941 se je vključil v Hitlerjevo vprego fašističnih in nacističnih režimov in brez tveganja napadel Jugoslavijo.

Narodnoosvobodilni upor jugoslovanskih narodov, in sicer že takoj od začetka v Dalmaciji, prav proti italijanskim četam in zlasti italijanskemu dalmatinskemu emigrantskemu vodstvu je v spominskih knjigah italijanskih vojakov opisan tako, da je vsakemu Italijanu jasno, kaj so doživele desetletne **«illusioni dalmate»**. Upravičeno je italijanska vojska hitela, da kasneje izprazni osamljeni in obkoljeni Zadar. Vsa druga ozemlja, prisojena Italiji z londonskim paktom pa so se ob zlomu fašizma sama osvobodila z vsesplošno ljudsko vstajo.

25 let so trajale posledice rapalskega pakta nad obmejnimi jugoslovanskimi pokrajinami.

Na sklenitev londonskega pakta, idejnega predhodnika Rapalla po Salandra-Sonninovi absolutistični akciji je imelo svoj določen vpliv iredentistično gibanje **«Società Trento-Trieste»**, ustanovljeno 1903 v času Trojne zveze. To gibanje je razvilo veliko iredentistično dejavnost po vseh italijanskih mestih. Kdor je hotel spraviti Italijo v vojno proti Avstriji, je upošteval tudi ta iredentistični dejavnik. Tega ne skrivajo ne dnevniki in ne druge spominske knjige. Le o kanalih in sredstvih še ni bilo objav in čakajo še svojega raziskovalca, ker so dogodki dovolj odmaknjeni v času in so arhivi po 50 letih dostopni.

Celotna akcija vojne intervencije proti Avstriji pa ne obstoji samo iz iredentizma, čeprav je ta dejavnik precej močan; tu so bili tudi razni italijanski intelektualni krogi, ki so videli v krvavi vojni zdravilo za korumpirano stagnacijo notranjega političnega življenja Giolittijeve vladavine, ki jo nekateri sodobni zgodovinarji imajo za neprimerno čistejšo, uspešnejšo in politično pametnejšo od vsega, kar je imela Italija do fašizma, da o trohnobi fašizma ne govorimo. Sile Antante so se bojevale proti nemški sili tudi v Italiji, zlasti Francija je s svojo udeležbo v italijanskem risorgimentu z velikimi idejami latinske solidarnosti in še z večjimi denarnimi sredstvi zmagala v sijajni diplomatski bitki nad rimskimi ambasadorji Trojne zveze.

Rapalski pakt je «odrešil» prav vse do zadnjega, vse avstrijske Italijane, a v Jugoslaviji v Dalmaciji je ostalo «neodrešenih» po dalmatinskih mestih le 6000 premožnih Italijanov, zavarovanih po treh najrazličnejših paktih in sporazumih: rapalskem, santmargeritskem in še po neptunskih konvencijah. In vendar so imeli nekdanji avstrijski italijanski iredentisti ne samo v tedanjih organizacijah, ampak tudi v fašističnih organizacijah in posebno v vrhovnem fašističnem vodstvu dovolj vpliva, da je treba zrušiti Jugoslavijo in jo ob za to ugodnem trenutku (april 1941) napasti zaradi teh super zavarovanih 6000 dalmatinskih Italijanov, ki so večidel bili še italijanski optanti.

Stranke srednje levice nič ne kažejo, da bi še v tretje zagazile v nacionalistične pustolovščine za vzhodne jadranske obale. In končno imamo ves ogromen svet vseh glavnih italijanskih sindikalnih zvez in komunistične partije Italije, ki so iz načelnih razlogov svojih programov proti slehernim pustolovščinam proti sosedom.

Leta 1970 lahko torej ugotovimo, da so rapalski nacionalistični krči zdaj, in kot se je pokazalo pred 50 leti, nerealni.

Čudovito pa je, kako ima rimski pakt pred 52 leti zatiranih narodov nekdanjega avstroogrskega prostora svojo trajno veljavo, da ponovimo:

«...v obrambi Jadranskega morja pred vsakim sovražnikom, sedanjim ali prihodnjim je življenjski interes obeh narodov.»

Konec A. R.

SPOMINI...

V vojaškem oklepu

Vas je živela v vojaškem oklepu. Na severu je bilo vojaško vežbališče. Po njem so navadno odmevala ostra tuja povelja. Na jugu se je širila še obsežnejša zelena ravan, segajoča dol v sovodenjsko in mirensko stran. Glavna cesta skozi vas je bila neredko polna prešernega vojaštva, ki se je z vaj po njej hrupno vračalo v mesto, da za vaščane in vaščanke ni ostajalo dovolj prostora in so se morali domačini ogibati proti zidovom in ograjam.

Vojaški duh je prešinjal tudi vaško otročad. Dečki smo se razvrstili v četo. Ta se je rada razmahovala posebno ob nedeljah po popoldanski molitvi. Zbrali smo se na trgu pred cerkvijo in se pokorili poveljem, ki so zahrumela nad našimi glavami.

Najraje smo jo mahnili proti visokim skalam nad Sočo. V strmi steni nad strugo smo preskakovali ostre robove, ne meneč se za urne soške valove, ki so žuborel globoko pod nami v mokri globini.

To urjenje v prečkanju skalne stene se je raztezalo dol do Šance, po njivah in po cesti do Velikih Roj, proti jugu v sovodenjske njive, proti sivemu Krasu in odmaknjenim mirenskim poljanam.

Naše vaje so segale prav do mirenske ceste in čeznjo proti obema Vrtojbama. Tako je postajalo skoraj vse vaško ozemlje naše vežbališče, ki se je v razne smeri še zmeraj širilo in kmalu oklepalo skoraj vso domačo vas. Vaščani so se naši četi umikali in včasih kaj zaklicali za nami:

«Tako je vas dobro zastražena. Le trdno se držite, da ne bodo mogli do nas ne Mirenci ne Vrtojbenci, ne Šempeterci ne Podgorci, pa tudi Kraševci ne.»

To nas je bodrilo. Pripomoglo je, da se je vas začenjala zavedati važnosti svojih mladih vojakov in svojega pomena južno od mesta, na obsežni poljani med Sočo in mirensko cesto.

Kadarkoli me pot zanese skozi vas ali mimo nje, ne vzhodu ali nad skalami na zahodu, vselej znova oživijo v meni razgibani, večinoma veseli trenutki tistih let, ki so s posebnimi črkami neizbrisno zapisana v spominske mikavnosti mladih let, poleg množice drugih zgodb in dogodljajev.

ANDREJ BUDAL

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Neka ponudba se bo izkazala za docela nesprejemljivo. V čustvenih zadevah ne kažite omahljivosti.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne bojte se pogumno povedati tega, kar zavira ugoden razvoj podjetja. V čustvenem pogledu boste imeli bolj malo zadoščenja.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Na vidiku so zelo koristna srečanja. Odkrili boste neko vrsto zarote, naperjeno proti vašemu poštenju.

RAK (od 23.6. do 22.7.) V poslovnih pogovorih bo sreča na vaši strani. Ne računajte preveč z obljubami, ki ne temeljijo na realnih ocenah.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ugodne možnosti za umetnike, manj za trgovce in pridobitnike. Če hočete utrditi neko prijateljstvo, bodite bolj ljubeznivi.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Dan je zelo primeren za izvedbo vseh nalog. Z obzirnostjo boste rešili neko zapleteno situacijo.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Samo lepe obljube ne zadostujejo, da bi mogli rešiti nekatere važne naloge. Manjša napetost med prijatelji.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Uporabite kar najbolje možnosti, ki se vam nudijo. Ugodno vzdušje za nadaljnji razvoj nekega čustvenega vprašanja.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Če boste vztrajno sledili svoji delovni metodi, je uspeh zagotovljen. Niso priporočljiva potovanja.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Konstruktivno obdobje kljub krajši izgubi potrebne hrabrosti. Danes boste deležni izrednega čustvenega zadoščenja.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Spoprimite se s svojo malodušnostjo, če vam je kaj do lastnega napredka. Lotite se takoj nekega družinskega vprašanja.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Zavzemite se bolj odločno za nekatere ukrepe. V čustvenem pogledu pričakujte dokajšnje spremembe.

RADIO TELEVIZIJA

SOBOTA, 14. NOVEMBRA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slovenske pesmi; 11.50 Veseli motivi; 12.10 O človeški prehrani; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba z vsega sveta; 15.55 Avtoradio; 16.10 Operetna glasba; 17.00 Znani pevci; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Stare pesmi; 19.10 Družinski obzornik; 19.30 Jazz; 19.45 Zborovsko petje; 20.00 Šport; 20.50 Radijska igra; 21.10 Orkestralna glasba; 21.30 Vabilo na ples; 22.30 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.30 Popevke; 16.10 Koncert; 16.35 Deželni avtorji; 16.45 Zborovsko petje.

KOPER

6.30, 6.45, 7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 9.00 Pesmi iz Furlanije; 9.30 «20.000 lir za vaš spored»; 10.05 Juke box; 10.45 Plošče Rifi; 11.30 Današnji pevci; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.05 Filmi danes; 15.15 Lahka glasba; 15.30 V ritmu z mladimi; 16.15 Zapojmo in zaigrajmo; 16.45 Primorska in njeni ljudje; 17.10 Vaši pevci, vaše melodije; 17.30 Parada orkestrov; 18.00 Izbrali ste; 19.30 Prenos RL; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.00 Vi in jaz; 12.10 Kontrapunkt; 13.15 Preizkušajo se diletanti; 14.09 Franca Valeri; 15.35 Znanstvena oddaja; 16.00 Oddaja za bolnike; 16.30 Filmska glasba; 17.10 Veliki variete; 19.00 Gledališke kronike; 19.30 Luna park; 20.20 Jazz; 21.05 Koncert; 22.10 Sodobni ital. skladatelji.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Protagonisti: pianist W. Backhaus; 9.00 Spored za odrasle; 9.35 Strnjena komedija; 10.35 Spored z Ginom Bramierijem; 11.35 Zborovsko petje; 12.35 Alto gradimento; 14.00 Zakaj in kako; 14.05 Juke box; 15.00 Plošče; 15.15 Sobota je tu; 18.00 Glasbeni aperitiv; 19.00 Spored s Silvano Pampanini; 20.10 Dostojevski :«Besi»; 20.35 Orkestri; 21.00 Canzonissima 70.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Baletna glasba; 12.20 Italijanska inštrumentalna glasba; 13.00 Medigra; 13.45 Koncert; 14.05 Rossini: «Semiramide»; 17.40 Glasba izven sporeda; 18.30 Lahka glasba; 18.45 Gledališki tednik; 19.15 Večerni koncert; 21.30 Simfonični koncert; 22.25 Radijska priredba.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.45 Sodobna ital. glasba; 10.20 Vzporedna glasba; 11.00 Medigra; 12.20 Rossini; 12.30 Simfonična glasba; 14.40 Haydn; 15.30 Lahka glasba — stereo.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 Poročila; 7.45 Informativna oddaja; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Godala v ritmu; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Dve romantični uverturi; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Na obisku v studiu 14; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Glasbena pravljica; 14.20 Igramo za prijetno razpoloženje; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Poje basist Nikolaj Gjaurov; 16.40 Dobimo se ob isti uri; 17.10 Gremo v kino; 17.50 Marjana Deržaj; 18.15 Dirigent Jakov Cipci; 18.45 S knjižnega trga; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel Zadovoljni Kranjci; 20.00 Spoznavajmo svet in domovino; 21.15 Panorama zabavne glasbe; 22.20 Oddaja za naše izseljence; 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Komike; 13.30 Dnevnik; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Spored za otroke; 18.40 Kulturna oddaja; 19.10 Sedem dni v parlamentu; 19.35 Nabožna oddaja; 19.50 Športni dnevnik in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Canzonissima 70; 22.15 «Essere diversi»; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Tisoč in en večer — risanke; 22.00 Pellico: «Moje ječe»; 23.10 Sedem dni v parlamentu.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 24.00 Poročila; 9.35 TV v šoli; 11.00 Osn. splošne izobrazbe; 11.30 Oddaja za prosvetne delavce; 16.55 Obzornik; 17.00 Ansambel Toneta Kmetca; 17.25 «Ivanhoe» — ser. film; 17.50 in 18.35 Državno prvenstvo v košarki; 19.20 Po poti slovenske državnosti; 20.35 Skopje 70 — festival zab. glasbe; 22.10 V svetu gora; 22.50 «Nepremagljivi» — ser. film; 23.40 TV kažipot.

BOKS — NA EP ZA MLADINCE

Madžarska in SZ imata 13 finalistov

Enega finalista ima tudi Jugoslavija, izpadli pa so vsi Italijani

MIŠKOLC (Madžarska), 13. — Na evropskem mladinskem boksarskem prvenstvu v Miškolcu so imeli tekmovalci danes dan počitka. Mladi boksarji so opravili že vse borbe do vključno polfinala. Jutri pa bodo na vrsti finali dvoboji. Italijanski tekmovalci se niso posebno izkazali, saj so se uspeli prebiti največ do polfinala, kjer so bili tudi najuspešnejši «azzurri» izločeni. To jasno kaže, da je kriza italijanskega boksa mnogo bolj globoka, kot je videti iz porazov nekaterih vidnejših profesionalnih boksarjev.

Doslej je na tem prvenstvu dosegla največji uspeh Madžarska (pač domačin!), saj izhaja kar tretjina finalistov iz njenih vrst. Posamezne države so uvrstile v finale naslednje število svojih mladih boksarjev:

Madžarska	7
Sovjetska zveza	6
Bolgarija	3
Vzhodna Nemčija	2
Poljska	1
Francija	1
Jugoslavija	1
Romunija	1

Na tem prvenstvom — na katerem nastopajo boksarji pod 20. letom starosti — preseneča dejstvo, da so se (poleg Italije) tudi nekatere druge «tradicionalne» boksarske države odrezale razmeroma skromno. Tu mislimo predvsem na Poljake in Nemce, ki so v preteklosti dosegali na mladinskih tekmovanjih vidnejše rezultate.

KOŠARKA

POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

Real Madrid v osmini finala

V prvem kolu košarkarskega tekmovanja za pokal evropskih prvakov so v povratnih srečanjih dosegli naslednje rezultate:

v Budimpešti:

Honved (Mad.) — Benfica (Port.) 119:66 (v višje kolo se je uvrstil Honved, ker je zmagal tudi v prvi tekmi s 112:66);

v Madridu:

Real Madrid (Šp.) — Alvisk (Šved.) 118:52 (Real Madrid je napredoval v osmino finale, ker je zmagal tudi v prvi tekmi z 99:80);

v Atenah:

AEK (Grč.) — FAT (Maroko) 86:44 (napredoval je AEK, ker je zmagal tudi v prvem srečanju);

v Sofiji:

Akademik (Bol.) — Alep (Sirija) 112:68 (Bolgari so v prvem srečanju zmagali z 89:69 in so tako napredovali);

v Pragi:

Slavija (ČSSR) — Virum (Dan.) 146:44 (po zmagi s 113:63 so napredovali Čehoslovaki);

v Leverkusnu:

TUS (Z. Nem.) — Etzella (Avs.) 78:59 (napredovalo je nemško moštvo, ki je zmagalo tudi v prvem srečanju z 99:72).

ATLETIKA

BEOGRAD, 13. — Ameriško podjetje «3M», ki je v Jugoslaviji prekrilo več atletskih zvez z znano plastično maso tartanom je sklenilo podariti Snežani Hrepevnikovi, jugoslovanski rekorderki v skoku v višino 15-metrsko tartansko preprogo, tako da bo mogla tudi v telovadnici trenirati v najboljših pogojih. Meter tartanske preproge stane 40 dolarjev.

* * *

LJUBLJANA, 13. — Ljubljanski stadion v Šiški bo prihodnje leto dobil novo prevleko iz tartana. Atletska zveza Slovenije je izbrala stadion v Šiški, ker je zelo sodobno zgrajen in je edini, na katerega lahko takoj postavijo tartansko preprogo.

Totocalcio

Natečaj št. 12

Fiorentina - Milan	X 2
Foggia - Catania	1
Inter - Torino	1
Juventus - Cagliari	1 X
Vicenza - Napoli	2 X
Lazio - Roma	1 X 2
Sampdoria - Verona	1 X
Varese - Bologna	X
Brescia - Novara	1
Casertana - Atalanta	X
Modena - Cesena	1
Savona - Prato	1 X 2
Salernitana - Brindisi	1

TOTIP

1. —	prvi	1 1
	drugi	2 X
2. —	prvi	1 X
	drugi	X 1
3. —	prvi	2
	drugi	1
4. —	prvi	2
	drugi	2
5. —	prvi	X 1 1
	drugi	1 X 2
6. —	prvi	X 2
	drugi	2 X

ODBOJKA

V MOŠKI B LIGI

Bo Bor prekrižal račune tudi Unipolu?

Četrti prvenstveni nastop Borove šesterke bo drevi v Modeni proti močni postavi Unipola. Ta šesterka je v lanskem prvenstvu zasedla drugo mesto takoj za prvouvrščeno ekipo Spem iz Faenze. Razlika med tema dvema moštvoma je bila minimalna. Unipol je začel letošnje prvenstvo z mislijo na prvo mesto in s tem na napredovanje v prvo ligo, kjer je bil dolga leta in bil pod imenom CIAM - Modena tudi državni prvak.

Za borovce bo torej težak nasprotnik, ki ga bo treba premagati, če si hočejo priboriti za sedaj pravico do drugega mesta in na tihem upati na višjo stopnico.

Unipol je do sedaj zabeležil le en poraz in to s Petrarco iz Padove, ki ga je premagal v Modeni z gladkim 3:0. S tem je Modenčanom Petrarca prekrižala račune in le zmaga nad Borom jim lahko dopušča še rahlo upanje za napredovanje. Bor bo torej «sodnik», kot je bil že lani, ko je prekrižal prav Petrarci račune ko jo je premagal in tako pomagal Minelliju do prvega mesta.

Borovci bodo danes odpotovali v Modeno v popolni postavi in nedvomno bodo naneli vse sile, da se bo število njihovih zmag povišalo na štiri.

f. v.

NOGOMET — NARAŠČAJNIŠKA PRVENSTVA

Začetniška ekipa Brega na 1. mestu na lestvici

Gaja v nedeljo ni mogla igrati, ker ni bilo igrišča

Zadnje kolo je bilo povsem uspešno za naša mladinska moštva. Gotovo je največji uspeh dosegla začetniška ekipa Brega, ki je trenutno skupno z Muggesano prva v lestvici.

MLADINCI

Gaja v nedeljo ni mogla odigrati svojega srečanja z enajsterico Gipo Viani zaradi čudnih okoliščin. Tekma bi morala biti na nabrežinskem igrišču, ker pa so na tem igrišču igrali že dve tekmi isti dan, niso pustili še tretjega srečanja. Igrišče je bilo namreč blatno. Po vsej verjetnosti bodo tekmo ponovili.

Medtem pa se je stanje na lestvici praktično odločilo. Aurisina je z zmago proti neposrednemu nasprotniku San Giovanni potrdila svojo premoč in je tako osamljena na vrhu lestvice.

Po nedeljskem nepričakovanem počitku bo Gaja jutri ponovno stopila na igrišče. Gajevci bodo igrali proti Unionu na Padričah ob 10.30. Verjetna postava Gaje: Kante; Marc, Metlika; Stranščak, Vrše, Janko Grgič (k); Čuk, Radešić, Ražem, I. Grgič, Gojča.

Izidi 9. kola

Audax — Triestina	0:4
Union — Edera	0:3
G. Viani — Gaja	n. o.
S. Giovanni — Aurisina	0:1

Počitek: Rosandra

LESTVICA

Aurisina	9	8	1	0	27:6	17
S. Giovanni	5	5	2	2	19:13	12
Triestina	9	4	3	2	18:5	11
Gaja	8	4	2	2	9:4	10
G. Viani	8	3	3	2	13:7	9
Edera	9	3	0	6	10:18	6
Union	9	3	0	6	5:26	6
Audax	9	2	1	6	10:21	5
Rosandra	8	0	2	6	6:17	2

Jutrišnje, 10. kolo:

Triestina — S. Giovanni
Rosandra — Audax
Gaja — Union
Edera — G. Viani
Počitek: Aurisina

POKAL PACCO

V naraščajniškem prvenstvu za Pokal Pacco je San Sergio A po petem kolu prvi na lestvici s točko prednosti nad Bregom. Brežani so namreč v zadnjih dveh kolih dosegli dva neodločena izida in so tako izgubili možnost, da zasedajo prvo mesto na lestvici.

Medtem ko bo v tem kolu Breg počival, pa bodo zaposleni igralci Primorja, ki se bodo danes na Padričah ob 15.30 spoprijeli z ekipo Esperia Pio XII.

Izidi 4. in 5. kola

Breg — Primorje	1:1
San Sergio A — Esperia	3:1
Breg — San Sergio A	1:1

LESTVICA

S. Sergio A	5	2	2	1	8:15	6
Breg	5	0	5	0	5:5	5
Primorje	4	1	2	1	5:5	4
Esp. Pio XII	4	1	1	2	12:5	3

Današnje kolo:

Esperia — Primorje. Za ostali dve ekipi počitek.

ZAČETNIKI

Prva na lestvici skupno z Muggesano, 10 danih golov in samo en prejet v 7 kolih, dve zaporedni zmagi v dveh zadnjih tekmah: to so statistični podatki presenetljive začetniške ekipe Brega, ki ima vse pogoje, da osvoji končno prvo mesto v tem prvenstvu.

Danes pa čaka naše mlade nogometaše težka naloga. Breg bo namreč ob 14.30 igral na igrišču Vrdelske ceste proti Libertasu, ki je trenutno na sredini lestvice. Po predvidevanju bi morali Brežani zmagati, a vsako podcenjevanje bi bilo lahko usodno. Vsekakor pa smo prepričani, da bodo nogometaši Brega dali vse od sebe, da bodo igrali kot običajno — to se pravi dobro — in seveda zmagali.

Izidi 6. in 7. kola:

Libertas Ts — Tergeste	3:0
Muggesana — Flavia	5:0
Breg — Edera	3:1
Edera — Muggesana	2:2
Flavia — Libertas	0:4
Tergeste — Breg	0:3

LESTVICA

Muggesana	7	5	2	0	25:4	12
Breg	7	5	2	0	10:1	12
Libertas Ts	7	4	0	3	14:7	8
Flavia	7	2	1	4	3:17	5
Edera*	7	0	3	4	4:18	2
Tergeste	7	0	2	5	0:16	2

*Edera točko manj zaradi odpovedi tekme.

Današnje kolo:

Muggesana — Tergeste
Flavia — Edera
Libertas — Breg

b. l.

V 3. AMATERSKI LIGI NA GORIŠKEM

Jutri težak nastop Sovodenj v Gorici

Tudi mladinci bodo igrali proti Pro Gorizii

Po nedeljski tekmi proti ekipi Libertasa Montesanto bodo jutri Sovodenjci imeli za nasprotnika moštvo Pro Gorizie. Ta enajsterica je vsekakor nevarnejša in popolnejša, kot pa nasprotnik prejšnje nedelje. V goriškem moštvu igrajo namreč sami rezervni igralci prve postave Pro Gorizie, ki nastopa v višjem tekmovanju. To pa pomeni, da čaka Sovodenjce v tej tekmi težka naloga. Kako se bodo s to nalogo spoprijeli pa bomo videli jutri na igrišču, v Gorici. Sovodnje so trenutno res prve na lestvici z osmimi točkami, to pa seveda še nikakor ne pomeni, da drži ekipa prvenstvo že v svojih rokah. V tej tekmi zato ne bo pomemben toliko končni izid, kot to, da bo moštvo predvsem igralo dobro. Škoda je le, da bodo morali Sovodenjci nastopiti tako zgodaj, kar jih bo precej motilo. Doslej so igrali namreč vse tekme v popoldanskih urah, to srečanje pa bo zjutraj, na kar niso navajeni. Vsekakor pa bo sovodenjske enajsterica nastopila s popolno postavo, kar je dober znak. Odhod ekipe iz Sovodenj izpred gostilne Francet bo ob 10.15, za sestavo moštva pa pridejo v poštev naslednji igralci: R. Tomasin, L. Mozetič, S. Gruden, S. Forenin, B. Malič, G. Černe, I. Batistič, E. Tomšič, B. Dužman, B. Marson, P. Florenin, B. Zavadlav, F. Odino, B. Kuzmin.

* * *

Tudi mladinci Sovodenj bodo igrali jutri proti Pro Gorizii. Zbero naj se ob 8.15 na igrišču v Sovodnjah, od koder bodo odpotovali na tekmo v Gorico.

D.

PRIJATELJSKA TEKMA

Juventina-Staranzano

V nedeljo ob 14.30 se bosta na sovodenjskem nogometnem igrišču pomerili v prijateljski tekmi ekipi Staranzana in Juventine. Srečanje je možno, ker imata obe ekipi dan počitka. Staranzano igra v skupini M 3. amaterske lige in je do sedaj zbral 6 točk ter drži 2. mesto na lestvici, prav tako kot Juventina, ki pa igra v skupini L. To srečanje bo torej nekakšna primerjava moči obeh skupin, tržiške in goriške.

Sovodnje so dale na razpolago svoje igrišče, ker same igrajo na goriškem igrišču Balamonti proti Pro Gorizii, igrišči Juventine in Starancana pa sta zasedeni.

D. R.

TENIS

PARIZ, 13. — V osmini finala teniškega turnirja v Parizu je Američan Pancho Gonzales premagal Jugoslovana Željka Franulovića 6:1, 6:3.

TENIS

Britanska teniška zveza je sporočila, da bodo imeli prihodnje leto v Veliki Britaniji kar 10 mednarodnih teniških turnirjev «open». Med temi bo tudi wimbledonski turnir.

OLIMPIJSKE VESTI

Japonski cesar Hirohito je sprejel prošnjo za častnega predsednika zimskih olimpijskih iger, ki bodo leta 1972 v japonskem mestu Sapporu in sicer od 3. do 13. februarja. Cesar Hirohito je bil tudi častni predsednik letnih olimpijskih iger leta 1964 v Tokiu.

SMUČARSKI SKOKI

Na mednarodnem tekmovanju v smučarskih skokih v Hirschau, v Z. Nemčiji, je Jugoslovan Ludvik Zajc zasedel prvo mesto pred Nemcema Zapfom in Goellnerjem.

HOKEJ NA LEDU

V mednarodni hokejski tekmi na Jesenicah, so domače Jesenice premagale zahodnonemško ekipo Bad Toelz s 7:4. Bod Toelz je trenutno na drugem mestu zahodnonemškega hokejskega prvenstva.

KOŠARKA

ZADAR, 13. — Dolgoletni jugoslovanski košarkarski reprezentant Josip Djerdja je sklenil, da se umakne iz aktivnega športnega udejstvovanja. Svojo odločitev je povedal novinarjem potem ko so ga po tekmi Zadar-Crvena zvezda diskvalificirali.

KOŠARKA — PRVENSTVO D LIGE

Bor v nedeljo proti ekipi Vini Canella

Naraščajniki Bora in Poleta bodo imeli v prvem kolu nevarne nasprotnike

Z začetkom vseh državnih košarkarskih prvenstev, in torej tudi D lige, bodo Borovi košarkarji jutri odigrali svoje prvo srečanje tega prvenstva. Borovci bodo v prvem kolu nastopili na lastnih tleh jutri, ob 17.30, v telovadnici Ulice Della Valle, proti moštvu Vini Canella San Dona.

Bor se ni še nikoli pripravil tako temeljito. «Plavi so namreč odigrali kar 24 uradnih predprvenstvenih tekem, s čimer so si nabrali dragocenih izkušenj in so seveda dosegli večjo uigranost. Bor je torej letos «bolj ekipa» in zato bi se moral uvrstiti na lestvici višje kot lani, ko je po dramatičnem povratnem delu le za las ušel izpadu.

V sredo so borovci odigrali trening tekmo proti tržaškemu tretjeligašu Italsidru. Naši so, kljub porazu, zadovoljivo opravili svojo nalogo. Po tekmi se je trener Italsidra Damiani o naših igralcih tako izrazil: «Fantje so vidno napredovali; sedaj bolj premišljeno igrajo, so bolj izkušeni, tehnično boljši, telesno so pa že itak dobre postave. Moštvo ima torej vse pogoje, da uspe.»

Upajmo, da bodo Damianijeve laskave besede že jutri stvarnost, ko se bodo naši košarkarji spoprijeli z nepoznano ekipo iz San Dona.

Bor bo nastopil z naslednjo postavo: 5 Zavadlal, 6 Sancin, 7 Fabjan, 8 Rudes, 10 Starc, 11 Škerlj, 12 Sirk, 15 Ambrožič, 16 Pertot.

Jutrišnje 1. kolo

Thiene — Italcantieri, Pro Pace Pd — Friulana UD, Zuccheri BO — Castelfranco, Bor — San Donà, Don Bosco RO — Siloplast, Treviso — Dukcevic GO.

MLAJŠI MLADINCI

Po uspešnem prvem kolu proti Don Boscu čaka jutri Borove mlajše mladince težka naloga. Borovci bodo namreč gostovali v Tržiču, kjer se bodo spoprijeli s peterko POM. Čeprav se vsi naši igralci zavedajo težav tega gostovanja, pa vseeno ne skrivajo upov na ponoven uspeh. Zaj pa še vedno ni popolnoma okreval Stojan Hrvatič, ki si je med tekmo proti Don Boscu laže poškodoval gleženj.

Verjetna postava Bora: Zavadlal, S. Hrvatič, Šare, Kapič, V. Hrvatič, Kralj, Podobnik, Štokelj.

NARAŠČAJNIKI

Jutri se bo začelo tudi naraščajniško prvenstvo. Dve naši ekipi sta zaposleni v tem prvenstvu. Bor bo ob 14. uri igral v telovadnici v Ulici della Valle proti Italsidru. Če bodo naši košarkarji sproščeno igrali, lahko upamo tudi na zmago. Bor bo verjetno nastopil s postavo: Barazzutti, Francia, Deško, Nadlišek, Koren, Kosmina, Vukotič, Žetko, Kalc, Klobas, Košuta.

Polet pa se bo ob 9.30 spoprijel z Lloydom B v telovadnici v Ulici Ginnastica. Da so srečanja z vsemi ekipami Lloyda težka, o tem ni dvoma, to društvo namreč razpolaga z najbogatejšim naraščajem v Trstu. Kljub temu pa poletovci nikakor ne bodo igrali podrejene vloge, nasprotno: odločno mislijo na zmago. Poletova postava: Sosić, Daneu, Kraus, Jugović, Gantar, Guštin, Košuta, Dolenc, Tavčar.

DEČKI

Danes se bosta v trening tekmi pomerili ekipi dečkov Bora in Poleta, ki se pripravljata za prvenstvo. Tekma bo ob 16. uri v telovadnici v Ulici Caravaggio. To bo prvi nastop obeh peterk pred prvenstvom.

b. l.

OBVESTILA

SPDT sporoča, da bo

SEJEM RABLJENE SMUČARSKE OPREME

tudi v torek, 17. novembra, od 17. do 18. ure v dvorani PD I. Cankar v Trstu, Ul. Montecchi št. 6/VI.

* * *

SPDT obvešča, da se bo v ponedeljek, 23. novembra, začel ob 17.30 tečaj

PREDSMUČARSKE TELOVADBE V BARKOVLJAH

Vadba bo potekala ob ponedeljkih in torkih od 17.30 do 18.30 v dvorani barkovljanskega slovenskega prosvetnega društva, v Ul. Ceretto. Tečaj bo vodil Radojko Starec.

* * *

SPDT vabi tečajnike, ki še niso v celoti poravnali vpisnine, naj to store do 21. novembra v Tržaški knjigarni.

DOMAČI ŠPORT

DANES

Sobota, 14. novembra 1970

ODBOJKA

Moška B liga

21.15 v Modeni
Union — Bor

* * *

Turnir CRDA (moški)

20.30 v Trstu, telovadnica Zandonai
Polet — Breg

NOGOMET

Naraščajniško prvenstvo

15.00 v Gorici, Ul. Baiamonti
Pro Gorizia — Juventina

* * *

Pokal Pacco

15.30 v Padričah
Esperia Pio XII — Primorje

* * *

Začetniško prvenstvo

15.30 v Trstu, Stadion «1. maj»
Libertas — Breg

JUTRI

Nedelja, 15. novembra 1970

KOŠARKA

D liga

17.30 v Trstu, Ul. della Valle
Bor — Viani Canella San Dona

* * *

Prvenstvo mlajših mladincev

09.00 v Tržiču
POM — Bor

* * *

Naraščajniška liga

09.30 v Trstu, Ginnastica TS
Lloyd B — Polet

* * *

14.00 v Trstu, Ul. della Valle
Bor — Italsider

NOGOMET

1. amaterska liga

14.30 v Trstu
Arsenale — Vesna A

* * *

2. amaterska liga

14.30 na Proseku
Primorje A — Itala

* * *

3. amaterska liga

14.30 v Padričah
Primorec — Vesna B

* * *

14.30 v Nabrežini
Devin — CMM Sauro

* * *

11.00 na Proseku
Primorje B — COOP

* * *

14.30 v Bazovici
Breg — Roianese

* * *

10.00 v Trstu, Ul. Flavia
Bar Veneto — Zarja

* * *

11.30 v Gorici, Ul. Baiamonti
Pro Gorizia — Sovodnje

* * *

Mladinsko prvenstvo

10.30 v Padričah
Gaja — Union

* * *

10.00 v Štandrežu
Juventina — S. Lorenzo

* * *

09.15 v Gorici, Ul. Baiamonti
Pro Gorizia — Sovodnje

* * *

Prijateljsko srečanje

14.30 v Sovodnjah
Juventina — Staranzano (člani)

BOKS

SANTA FE, 13. — V Argentini pripravljajo novemu svetovnemu boksarskemu prvaku Carlosu Monzonu, ki je odvzel ta naslov v srednji kategoriji Italijanu Benvenutiju, veličasten sprejem. Velike priprave za sprejem Monzona so v teku zlasti v njegovem rojstnem mestu Santa Feju. Pred prihodom v rojstni kraj bo jutri, v soboto Monzona sprejel tudi predsednik republike v Buenos Airesu.

Tako jutri moštva na igriščih

■ **FIORENTINA**
Superchi; Stanzial (Carpenetti), Longoni; Carpenetti (Berni), Ferrante, Brizi; Mariani; Merlo, Vitali, De Sisti, Chiarugi.

MILAN
Cudicini; Anquiletti, Rosato; Maldera; Schnellinger, Biasiolo; Combin, Villa, Benetti, Rivera, Prati.

■ **SAMPDORIA**
Battara; Sabadini, Sabatini; Corni, Spanio, Lippi; Salvi, Lodetti, Cristin, Suarez, Fotia.

VERONA
Pizzaballa; Nanni, Sirena; Ferrari, Batistoni, Mascalaito; Mazzanti, Mascetti, Clerici, Moschino (Orazi ali D'Amato), Mulesan.

■ **JUVENTUS**
Tancredi; Spinosi, Furino; Cuccureddu, Morini, Salvadore; Haller, Marchetti, Anastasi, Capello, Bettega.

CAGLIARI
Albertosi; Martiradonna, Mancin; Cera, Niccolai, Tomasini; Domenghini, Nene', Gori, Greatti, Poli.

■ **INTER**
Vieri, Burgnich, Facchetti; Fabbian, Giubertoni, Cella; Jair, Mazzola, Boninsegna, Bertini, Corso.

TORINO
Castellini; Poletti, Fossati; Puia, Cereser, Agroppi; Rampanti, Sala, Bui, Madde', Bozzi.

■ **L. VICENZA**
Pianta; Volpato, Cisco; Santin, Carantini, Calosi Damiani, Turchetto, Maraschi, Cinesinho in Scala.

NAPOLI
Zoff; Monticolo, Pogliana; Zurlini, Panzanato, Bianchi; Sormani, Juliano, Ghio, Altafini, Improta.

■ **VARESE**
Carmignani; Perego, Rimbano; Sogliano, Dellagiovanna, Morini; Carelli, Brignani, Braida, Bonatti, Nuti.

BOLOGNA
Vavassori; Roversi, Fedele; Cresci, Janich (Battisodo), Liguori; Gregori (Scala), Rizzo, Savoldi, Bulgarelli, Pace.

■ **LAZIO**
Sulfaro; Legnaro, Facco; Governato, Polentes, Wilson; Massa, Chinaglia, Manservisi, Dolso.

ROMA
Ginulfi; Bertini (Scaratti), Petrelli; Salvori, Bet, Santarini; Scaratti (Cappellini), Del Sol, Zigoni, Cordova, Amarildo.

■ **FOGGIA**
Trentini; Fumagalli, Colla; Pirazzini, Lenzi, Montefusco; Saltutti, Garzelli, Bigon, Villa in Majoli.

CATANIA
Rado; Strucchi, Cherubini; Buzzacchera, Reggiani, Bernardis; Volpato, Pereni, Baisi, Vaiani, Bonfanti.

Mladi Brežani nastopajo v začetniškem prvenstvu kot edina slovenska ekipa. Moštvo sestavljajo: Ota, Novello, Bržan, Zobec, Pavletič, P. Lovriha, Zafran, Kraljič, Strnad, Kralj in M. Lovriha

MLADEN OLJAČA: 126.

KOZARA

Prevedel: Severin Šali

Najbolj čudno se je rešil Peter Bundeva. Bil je obkoljen od vseh strani, ni vedel ne kod ne kam. Izgubil je vso voljo, da bi se še naprej potikal sem in tja in se je skril v kup suhega listja, da mu je le nos gledal ven. Vojaki so šli mimo njega, morda le pet korakov proč. Slišal je povelje iz ozadja: «Premetaj drva... Poglej krošnje... Preiščí grmovje... Razbij votla debla... Na nepristopna mesta vrzi bombo!» Bil je vesel, ker se mu je zdelo, da se sovražnik ne zmeni za kupe listja. Toda komandant se je nazadnje tudi na to spomnil. «Razbrskaj listje!» je rekel in Peru je odrevenel. Ležal je na hrbtu, s puško ob desni nogi, in bil prepričan, da je konec z njim. Onemel je, ko je vojak razbrskal listje z njega. «Vstani,» mu je rekel vojak in Peru se je zazdelo, da sanja. «Vstani,» je rekel vojak, se sklonil, ga prijel za bluzo in vzdignil. Peter je samo zazijal. Drhtel je. Ni mogel stati in zdelo se mu je, da je hudo ranjen.

«Kje si pa tole dobil?» ga je vprašal vojak in mu z roke snel uro. «Starešina! Uro potrebuješ, ko greš v napad. Glej no, glej: nemška ura!» Dal jo je na svojo roko, nato pa našel še Petrovo nalivno pero. «Tudi tole si gotovo dobil od naših ujetnikov. Ali znaš pisati? Kaj boš s peresom!» Vzel je nalivno pero, potem pa iz Petrove denarnice potegnil britev, kljunast nožiček za britje (drugi vojaki so ga opazovali). «Saj bi ti vzel tudi britev,» je rekel, «ampak jo boš rabil. Pred odhodom na zbirališče se boš moral obriti, saj vi ne nosite brade kot četniki.» Peter je poslušal in gledal, ni mogel verjeti ne očem ne ušesom. Stal je brez besed, odrevenel kot spomenik. «Ulezi se in miruj,» mu je rekel vojak. «Pokril te bom z listjem. Ne smeš vstati, ker bodo kmalu prišli mimo ustaši. Če te zagledajo, boš zaklan.» Peter se je ulegel, prepričan, da mu je odbila zadnja ura in bo ubit (vojak je ob njem zagledal puško). Toda vojak ga je pokril, puške pa ni vzel. Čakal je strel, toda vojak ni streljal. Zabrundal je neko pesem in šel... Potem so prišli drugi vojaki (verjetno ustaši). Slišal je glasove, vpitje in kletvine, ropotanje kotla in topot konjskih kopit. Nekdo je prepeval:

Država ustaška je žrelo odprla
in vas bo, partizani, požrla...

Peter se je potajil, se spremenil v makovo zrno. Odšli so, Peter pa se ves dan ni zganil, vse do mraka. Potem je vstal in šel iskat svoje, premišljajoč o čudnem vojaku, ki mu je rešil življenje. Le kdo je ta človek? Domobranec? Morda so ga bili partizani nekoč ujeli, lepo ravnali z njim, on pa jim je sedaj povrnil. Ali pa ima morda brata pri partizanih, si je mislil Pero začudeno, dokler ni našel Šoše.

Prihajali so iz gozda, vsak dan, celo slepi in brez nog, krepko objeti. In izposojali so drug od drugega tisto, kar so v bitkah izgubili (oči ali noge). Toda prihajali so na zbirališče, in čuden žar jim je sijal z obrazov, netil zaupanje in krepil dušo: vedeli so, da bodo spet kmalu, ko odvrši ta vihar, pod Šoševim poveljstvom znova šli v napad z rdečimi zastavami na rami...

Ko so se na Paležu urejali, jih je Šoša opazoval, srečen in prepričan, da jih nobena moč ne bo strla. Saj to niso navadni vojaki. To so Kozarjani. Hajduška kri in dekliška duša (kot piše v knjigah starodavnih). Radi imajo puško, boj, svobodo, tako kot pesem, kot žensko, kot žganje. Zmeraj, odkar vedo zase, so raje hodili v bitke kakor na njive. Niso priklenjeni na zemljo kot drugi. Nimajo radi dela. Ne pretegujejo se za plugom in ne tekajo za srpom, za koso in motiko. Vse pri njih je graničarsko ,mejaško: hitra roka, oster nož, besna pištola. Zmeraj so pripravljeni za pretep, od življenja pa si obetajo zgolj nesreče in nadloge (petsto let na meji, okrog Une, so vojske sejale samo nemir, pokol, smrt, požiganje). Togotni so, radi se udarijo, smrt jih ne prizadene. Kaže, da so povsem podobni svojim starim, pradedom in prapradedom, ki so semkaj prihajali od daleč, ki so skakali v meglo, misleč, da je bombaž, sejali igle in sol, upajoč, da bodo vzklili buzdovani, nategovali bedenj, da bi ga podaljšali, skozi hosto povprek nosili ranto in jo razsekali, da ni zadevala ob debla, dokler pri kači niso videli, kako je treba ranto nositi med debli; z vilami so podili mrak iz hiše, videli so škorenj in mislili, da je to kalup za kramp, oblačili so žensko obleko in zvabljali Turke v posteljo, potem pa jim namesto poljuba porinili nož v prsi, kot hajduki harambaše Mijata, ki so tako preoblečeni rešili hčer nekega krajiškega kneza pred nasilnežem...

Opazoval jih je ob pregledu in potem, ko so križarili po kozarskih bregovih. Strah je izginil. V borbo res še niso šli, vendar so koprneli po nji (kot po maščevanju). Plašila ga je njihova razjarjenost: da ne bi vdrli v kako muslimansko ali hrvatsko vas pa vse od kraja požgali in poklali. Zato jih je nekaj časa zadrževal na Mednjaku; mlinček ob Miječanici je ta čas mlel moko, majhna pekarija na hribu pa je spekla na dan tudi po petsto hlebčkov. Vendar so nekajkrat le porogovilili: ubili so nekega muslimana in mu zažgali hišo, zmerjaje ga z ustašem, čeprav jih je nasmejan počakal na pragu, kar je lahko bilo znamenje, da jim ne želi nič hudega. Kaznoval je rogovileže, kakor je ustrelil tudi tista dva pohajača, moškega in žensko, ki sta v odred prinesla kužno bolezen. Potem je ukazal pregled in vsi so morali rekrutsko goli stopiti pred zdravnika. Vsi so se morali okopati in obriti. Opazil je, kako so nekateri že napeti in rejeni, z vratovi, širšimi kot srajce: hlepeli so po spopadih in ga prosili, naj jih popelje. Vstajali so in peli, si obirali uši in sanjarili o ženskah. Pesem jih je krepila. Začeli so plesati kolo, kot pred bitko (navadno po kosilu ali proti večeru, ko je zahajalo sonce). Nestrpno so čakali, da jih popelje v boj...

In nekega dne jih je odpeljal na cesto. Počakali so nekakšne avtomobile (ko je padel Lazar). Znova so se prepričali, da je sovražnik ranljiv, kot vse, kar živi na zemlji. Osvobodili so doktorja Samuila, starega znanca in šaljivca. Polkovnika Franjčevića so razsekali in vrgli v jarek, naj gnije (potem pa so ga vendar morali zagrebsti, ker so ga napadala krdela psov, ptice pa so v jatah krožile nad njegovim truplom). V nekem spopadu so ujeli Asima Podvornika, klavca, ki jih je še pred smrtjo začel izzivati. Ko so mu rekli, da bo ubit, je odgovoril, da ga lahko ubijejo, toda samo enkrat, kajti le eno življenje ima, on pa je ubil deset kozarskih deklet (prej so jih posilili), jim iztaknil oči in nanizal v venec. Hoteli so ga mučiti, začeli so ga zbadati po prsih in mišicah, toda priskočil je Šoša in ukazal, naj zločinca ustrelijo. Tako je končal prevejani klavec Asim Podvornik, šepasti Mate Nosalica pa je ušel proti Dubici, skupaj s fra Avguštinom, ki tako ni imel priložnosti, da bi bil presekan na dvoje (secti *sunt)*, kot je govoril, upajoč, da ga bodo angeli odnesli v nebo. Ušel je, fra Avguštin, toda zgrabili ga bodo drugič, saj je že zapisan pogubi.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 95 823
Ul. sv. Frančiška 20 Telefon 73 338
Naročnina
Mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. SFRJ posamezna številka v tednu in v nedeljo 70 par, mesečna 10 din, letna 100 din.
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 14. novembra 1970

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 150, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice 150 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Odgovorni urednik Stanislav Renko Izdaja in tiska ZTT - Trst

SKLEPI VODSTEV CGIL, CISL IN UIL

Priprava skupnih nastopov za dosego socialnih reform

Sindikalne organizacije so določile platformo delavskih bojev za uresničitev postavljenih zahtev - Predlog za čimprejšnje nadaljevanje razgovorov z vlado

RIM, 13. — Tajništva CGIL, CISL in UIL so se 11. in 12. novembra sestala na skupni seji in proučila enotno linijo, ki jo bodo zavzela in zastopala za nadaljevanje sindikalne akcije za socialne reforme. V poročilu, ki je bilo objavljeno po sestanku, tajništva poudarjajo, da delavci pričakujejo od vlade dokončno določitev ukrepov za reformo zdravstva in stanovanjskega vprašanja.

Glede prevozov so se tajništva domenila, da bodo sestavila skupno stališče, prav tako so sestavila dokončno skupno platformo za davčno reformo in za novo politiko gospodarskega razvoja, «kot prvi cilj obračun razprav o teh vprašanjih, ki so se odvijala v preteklih mesecih na posvetovanjih in v skupnih bojih za reforme».

«Podrobnosti — nadaljuje poročilo — ki so bile danes določene o vprašanjih davčne reforme in gospodarskega razvoja, so dokaz konkretne, učinkovite in jasne akcije sindikalnega gibanja in še bolj povečujejo odgovornosti in obveznosti treh sindikalnih organizacij».

Z davčno reformo, pravi poročilo, je treba vplivati na osnovno politiko reform in na novo politiko gospodarskega razvoja. Medtem pa s predlogi o zaposlitvi v industriji in spremembah v kmetijstvu sindikalne organizacije opozarjajo vlado na velika področna neravnovesja, ki predstavljajo osnovna vprašanja, ki jih je družba dolžna rešiti. Zaradi tega so tri sindikalne organizacije sklenile predlagati vladi čimprejšnje nadaljevanje rezgovorov, da se bo politika reform primerno razvijala

Tri sindikalne organizacije poudarjajo, da bo vse to zahtevalo od delavcev vseh poklicev in vseh dežel odločen boj, ki mora vedno bolj zadobiti konkretne in stvarne oblike v korist delavcev severne in južne Italije, delavcev in kmetov za razvoj gospodarske, socialne in demokratične alternative v državi.

Poročilo zaključuje, da so tri sindikalne organizacije predlagale, za konkretno in stvarno mobilizacijo delavcev, dati enotne platforme o davčni reformi, novi gospodarski politiki, stanovanjskem vprašanju in zdravstveni reformi v razpravo delavcem v prihodnjih tednih. Razprave bodo na enotnih sestankih sindikalnih aktivistov na pokrajinski ravni, v pričakovanju sindikalnih akcij, ki jih bodo pozneje določile tri sindikalne zveze za socialne reforme.

V okviru zvezne skupščine SFRJ

Kritike poslancev o agrarni politiki

BEOGRAD, 13. — Poslanci odbora za agrarno politiko sveta narodov zvezne skupščine so danes pozitivno ocenili dokumente zveznega izvršnega sveta o gospodarski politiki v prihodnjem letu v celoti. Ugovarjali pa so, da kmetijstvu ni dan ustrezen pomen. Druga pripomba poslancev je bila, da se v dokumentih premalo govori konkretno, da se ponavljajo fraze, kot «povečalo se bo», «ugotovilo se bo», «trudili se bomo», da pa manjkajo konkretni predlogi, kako se bo doseglo kar se predvideva. Predsednik odbora Danilo Kekić sodi, da za slabo proizvodnjo letos niso krivi samo vremenski pogoji, temveč da je vzroke potrebno iskati tudi v poslabšanih pogojih v katerih je kmetijstvo delovalo. Člani odbora so pozdravili ukrepe za razbremenitev gospodarstva, za zmanjšanje obveznosti zvezi, opozorili pa so, da se istočasno povečujejo bremena, ki jih podjetjem nalagajo republike, pokrajine in občine s povečanjem prometnega davka.

Sindikati izrekajo prav tako, poleg načelne podpore dokumentom zveznega izvršnega sveta o gospodarski politiki v prihodnjem letu, resne pripombe. Smotri so sprejemljivi, je bilo rečeno na današnjem sestanku v Beogradu, katerega so se udeležili tudi zastopniki republiških sindikalnih svetov in osrednjih odborov strokovnih sindikatov. Toda le malo je bilo povedano, kako bodo ti smotri uresničeni. Udeleženci sestanka so se izrekli za stabilizacijske ukrepe, zahtevali pa so, da se izračunajo tudi učinki predložene gospodarske politike. Izražena je bila nam-reč bojazen, da bodo ti ukrepi prizadeli posamezne gospodarske panoge, posebno na gospodarsko nerazvitih področjih. Zastopniki sindikatov sodijo, da je nemogoče naenkrat rešiti vse probleme, in da bi bilo zato potrebno določiti, kateri problemi se morajo najprej rešiti in da se v dokumentu posveča premalo pozornosti problemu znanosti. Na kraju sestanka so zahtevali, da se v dokumentih določijo roki v katerih se morajo posamezna vprašanja rešiti in zadevne odgovornosti. V dokumentih, je ugotovljeno, se na več mestih govori o sankcijah za delovne organizacije, pozablja pa se pri tem na druge činitelje, ki prav tako vplivajo na izvajanje gospodarske politike.

Splošna stavka, ki jo je proglasila argentinska sindikalna organizacija «Confederacion general de trabajo» je še vedno v teku. V okviru te stavkovne pobude je prišlo v raznih argentinskih mestih do hudih spopadov med policijo in demonstranti. Strel iz puške je ubil nekega moškega, na desetine in desetine pa je ranjenih. Policija je aretirala več kot 300 ljudi

POLITIČNI ŠKANDAL V BONNU

Nemški demokristjani skušajo podkupovati liberalne poslance

Da bi se spet dokopali do oblasti demokristjani ponujajo morebitnim liberalnim odpadnikom do 1 milijona mark

BONN, 13. — Liberalni poslanec Karl Geldner je obtožil zahodnonemško demokristjansko opozicijo, da ga je skušala podkupiti. Geldner je izjavil, da so ga opozicijski politiki skušali pridobiti za svojo stranko (krščansko socialno krilo demokristjanske stranke na Bavarskem), ker bi se z njegovim odstopom zmanjšala vladna večina od 6 na 4 glasove.

Malo prej je vodja parlamentarne skupine Straussove stranke (CSU) Richard Stuecklen zmagovito naznanil na tiskovni konferenci, da je liberalni poslanec zapustil svojo stranko, ker se ne strinja s politiko odprtja na levo, ki jo sedaj zastopa predsednik nemške liberalne stranke in zunanji minister Scheel.

Liberalni poslanec Karl Geldner je takoj demantiral Stuecklenove izjave ter je pojasnil, da je nalašč načel pogajanja s krščanskimi socialisti, oziroma njihovimi posredniki, «da bi dokazal kakšnih perfidnih sredstev se poslužujejo desničarski skrajneži in demokristjani v boju za ponovno pridobitev oblasti.

Geldner je izjavil, da so mu Straussovi demokristjani s posredovanjem neke liberalne ločine ponujali, kot nagrado za njegov izstop iz liberalne stranke, zagotovljen sedež v parlamentu ter mesto trgovskega konzulenta v neki veliki kemični industriji z letno plačo 100.000 mark (okoli 17 milijonov lir).

Vodstvi liberalne in socialdemokratske stranke sta danes potrdili, da ju je poslanec Geldner obvestil o demokristjanskem poskusu podkupovanja in da sta ga obe stranki pooblastili, da nadaljuje pogajanja z demokristjani.

Demokristjanska stranka (CSU) je zavrnila obtožbe ter je izjavila, da je pogajanja načel liberalni poslanec Geldner sam in da je stranka celo postavila kot pogoj za nadaljevanje teh pogajanj prekinitev vsakega odnosa med Geldnerjem in industrijcem, ki mu je ponujal mesto konzulenta.

Po zadnjih vesteh so pogajanja med Geldnerjem in nemškimi demokristjani potekala s posredovanjem neke ločine bavarskih liberalcev. Ta pogajanja je baje vodil neki bavarski industrijec, ki je na čelu te ločine. To je izjavil, danes predsednik tega gibanja Sigfried Zoglmann, ki je poudaril, da je industrijec Anton Bayer vodil pogajanja brez njegove vednosti.

Poslanec Geldner je izjavil, da so se pogajanja vršila pismeno in da ima v svojih rokah pismo, ki ga je podpisal sam Strauss. O vseh teh pogajanjih je prizadeti obvestil takoj svojo stranko. Geldner je nadalje izjavil, da je izročil nekemu notarju dokument v katerem opravičuje svoj nastop. «Jaz sem bil vedno — je rekel — in bom vedno član liberalne stranke».

V krogih nemške demokristjanske stranke vlada določena zmedenost. Ta dogodek je za opozicijsko stranko zelo nevšečen, ker bodo čez deset dni volitve za obnovo bavarskega deželnega parlamenta, kjer so imeli do sedaj krščanski socialisti absolutno večino, in še posebej zato, ker ni prvič, da jih nasprotniki obtožujejo, da skušajo podkupovati liberalce. V začetku prejšnjega meseca je dekan Bundestaga William Born, liberalec po političnem prepričanju, obtožil v časopisu «Frankfurter Rundschau» industrijce, ki so po njegovem mnenju pravcate lutke v Straussovih rokah, da skušajo podkupovati liberalne parlamentarce. Tednik «Der Spiegel» je konec oktobra navedel tudi vsote, ki so jih baje ponudili domnevnim liberalnim odpadnikom: do enega milijona mark (170 milijonov lir).

Weilu bo sodilo angleško vojaško sodišče

BERLIN, 13. — Ekkehardu Weilu, 21-letnemu bolničarju, ki je prejšnji teden streljal na sovjetskega vojaka na straži pred spomenikom padlim sovjetskim vojakom v angleškem sektorju Berlina, bo sodilo angleško vojaško sodišče.

Britansko vojaško poveljstvo v bivši nemški prestolnici je sporočilo, da je bi Isprejet ta sklep, «ker ranjeni vojak pripada oboroženim silam ene od štirih velesil,

Weil je izjavil, da je streljal na sovjetskega vojaka zato, da bi pokvaril odnose med Zvezno nemško republiko in Sovejtsko zvezo. Začasno bo Weil v nemškem zaporu. Prva obravnava pred angleškimi sodniki bo verjetno v začetku prihodnjega tedna.

WIMDOM ROCK (Arizona), 13. — Slovita plemena Indijancev «Navajo» na jugozahodu ZDA so izbrala svojega novega «velikega poglavarja» 41-letnega elektronskega inženirja Petra McDonalda.

PROCES O PINELLIJEVI SMRTI

«Slišal sem tri zamolkle udarce»

Po pričevanju urednika «l'Unità» naj bi Pinelli padel kot «kos lesa» in drsel ob zidu Čudna pozabljivost sicer ostrovidnega agenta

MILAN, 13. — Na sodni razpravi proti uredniku tednika «Lotta Continua» Piu Baldelliju so pričeli z zasliševanjem prič, ki jih je poklicala obramba.

Odvetnica Guidetti Serra in odv. Gentili sta najprej poklicala urednika lista «l'Unità» Palumba, ki je prvi pritekel k Pinelliju, ki je umiral na dvorišču po padcu z okna. Palumbo je dejal, da je odhajal iz tiskovnega urada kvesture, ob 23.57, ko je slišal «dva topa udarca, kot če bi padel kos lesa. Nato, po daljšem presledku, še tretjega.» Obrnil se je k oknu in videl človeka, ki se je ravnokar obrnil. Na tleh je bil Pinelli, ki je hropel.

Stekel je h kolegom v tiskovni urad in nato prosil za razgovor s kvestorjem dr. Calabresijem in dr. Allegro, ki so vsi potrdili isto verzijo, da se je Pinelli vrgel skozi okno «med razgovorom».

Seveda je pomemben opis padca, kajti Palumbo trdi, da je slišal tri tope udarce, kar naj bi dokazovalo, da je Pinelli, že v nezavesti, med padcem zadeval ob zidne pritikline. To bi izključevalo vsak «levji skok» skozi okno, po katerem bi padec bil nujno v loku in še precej od zidu vstran.

Palumbo je nato povedal, da so neznanci vdrli skrivaj v njegovo stanovanje 16. januarja, in mu prebrskali vse predale in torbe. Niso pa ukradli ničesar, kar bi lahko zanimalo tatove (nakit, denar, radio, itd.).

Zanimivo je bilo tudi pričevanje nekega policista, ki trdi, da je videl pasti Pinellija z okna. Videl naj bi tudi ogorek cigarete, pač pa se ne spominja, kako je bil Palumbo oblečen, ko je stekel k stokajočemu anarhistu. Agent trdi namreč, da je Palumbo imel usnjen suknjič, kar pa Palumbo zanika rekoč, da takih suknjičev ni nikoli imel.

Neki drug agent je nato pokazal sodišču register, iz katerega izhaja, da so umrlemu anarhistu zaplenili trinajsto plačo, ki jo je imel s seboj.

Dalj časa je nato sodni zbor razglabljal o zahtevi Calabresijevega odvetnika Lenerja, naj bi se ne prebralo poročilo o Pinellijevi smrti, ki ga je prvi preiskovalni sodnik Caizzi dal arhivirati. Manever jima ni uspel, kajti sodniki so bili mnenja, da je poročilo važno in ga bodo prebrali.

Po bolničarjih, ki so Pinellija prevažali v bolnico, so zaslišali še nekega časnikarja milanskega «Giorna», ki je tudi potrdil uro padca, z majhno razliko: 23 58. Ura je namreč važna zaradi točnih verzij, o katerih obstajajo večja protislovja.

Sirhanov priziv proti smrtni obsodbi

LOS ANGELES, 13. — Odvetniki Sirhana Bishare Sirhana so včeraj vložili priziv proti razsodbi s katero je bil njihov varovanec obsojen na smrt zaradi uboja senatorja Roberta Kennedyja. V prizivu, ki je sestavljen od 740 tipkanih strani, odvetniki navajajo 18 razlogov, ki po njihovem mnenju opravičujejo revizijo razsodbe. Dokument je bil predložen kalifornijskemu višjemu sodišču.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

6-mesečni rok za reševanje pokojninskih zahtevkov

Mnogo čitateljev se je že obrnilo do nas ter zahtevalo, naj preko našega dnevnika izrazimo oster protest zaradi prepočasnega reševanja prošenj za prejem pokojnine. Znano je, da danes, preden socialni zavod INPS ugodno ali neugodno reši zadevno prošnjo, preteče v najboljšem primeru 8 mesecev, čim pa ima zavarovanec kak manjši zapletljaj se ta doba podaljša takoj na eno, dve ali celo tri leta. Ne dolgo tega smo pisali, da je socialni zavod INPS mehaniziral svoje delovanje ter da se prošnje, ki zadevajo pokojnine rešujejo z elektronskimi stroji, kar bo zelo skrajšalo časovno dobo njih reševanja. Vendar so bile tudi to samo upanja in domneve. Kljub obljubam in stalnim zagotovilom socialnega zavoda, da se bodo prošnje čim prej reševale, opažamo leto za letom vedno večje zamude. Pri vsem tem pa ni imel zavarovanec nobene možnosti protesta (razen tistega, da se je prizadeti kregal z uradnikom, ki je sprejel prošnjo, ki pa ni bil nič kriv in kar ni v večini primerov nič pomagalo), ker zakon ni predvideval nobenega roka pri reševanju pokojninskih prošenj.

Danes se je vsa zadeva čisto spremenila. Pred dobrim mesecem je izšel zakon v katerem je točno določeno, da mora socialni zavod INPS rešiti prošnje za prejem pokojnine v najdaljšem roku šestih mesecev. Če v tem roku socialni zavod ne reši prošnje, se ta smatra za zavrnjeno in ima zavarovanec pravico do pritožbe na pokrajinsko komisijo INPS, ki jo mora rešiti v roku treh mesecev. Če v tem roku zavarovanec ne dobi nobenega odgovora, se lahko pritoži ponovno in sicer na deželno komisijo INPS, ki je ravno tako dolžna dati odgovor v roku treh mesecev Ko je tudi ta rok pretekel, ne da bi zavarovanec dobil ustreznega odgovora se lahko pritoži na sodišče. V enem letu se morajo torej zaključiti vsi administrativni postopki za prejem pokojnine, nakar ima zavarovanec pravico do legalne poti.

Na videz se bo lahko čitatelj vprašal, kakšna je pravzaprav ta ugodnost, če bo treba napraviti dva priziva in se nato še obrniti na sodišče, da mu bo prošnja ugodno rešena, saj bo to trajalo dalj časa, kot se danes čaka na pokojnino.

Vendar pa bo stvar drugačna, kajti socialni zavod INPS si ne bo mogel dovoliti, da bi prišlo do večjega števila prizivov in toliko manj da bi prišlo do večjega števila sodnijskih tožb, kajti vse to ga bo predvsem finančno bremenilo ter prikazovalo v slabi luči pred javnostjo. Za tako protizakonito poslovanje pa bo moral tudi odgovarjati kontrolnim organom, katerim je podrejen.

Iz zgoraj navedenih razlogov se lahko predvideva, da se bo socialni zavod pri reševanju prošenj za prejem pokojnine omejil na po zakonu predvideni rok šestih mesecev. Znano pa je, da delovanje socialnega zavoda INPS ni omejeno samo na dodelitev pokojnin, temveč se v njegovem sklopu ureja še cela vrsta problemov socialnega značaja kot n.pr., družinske doklade, prostovoljno zavarovanje itd. Upajmo, da hitrejše reševanje prošenj za sprejem pokojnine ne bo privedlo do večjega zavlačevanja pri reševanju ostalih prošenj, kajti v takem primeru bi novi zakon izgubil na svoji pomembnosti D. C.

Streljanje v Carbondalu

CARBONDALE (Illinois), 13. — Včeraj je prišlo do večernega streljanja v Carbondalu, kjer je sedež vseučilišča južnega Illinoisa. Neznanci so se začeli prav na univerzi, kjer so neznanci začeli streljati iz avtomobila ter so ranili nekega študenta. Do podobnega dogodka je prišlo nekoliko pozneje, kjer sta bila ranjena še dva druga študenta.

Do neredov je prišlo tudi v mestu, kjer je bil ranjen neki agent tudi s streli iz neznanega avtomobila. Napadalci so potem zapustili avto ter se zatekli v neko bližnjo hišo. Policija je začela oblegati poslopje ter je prišlo do večurnega streljanja. Pravijo, da so obleganci pripadali «Crnim panterjem». Policiji se je potem posrečilo, da jih je izgnala iz hiše s solzilnimi plini. Vsega skupaj je bilo baje ranjenih okoli 10 oseb, drugih deset pa je policija aretirala.

Turčija vrnila ugrabljeno letalo

ANKARA, 13. — Malo sovjetsko letalo, ki sta ga prejšnji mesec ugrabila in pripeljala v Turčijo dva sovjetska študenta, je danes vzletelo z letališča pri Sinopu ter se vrnilo v Sovjetsko zvezo. Turške oblasti so namreč sklenile, da vrnejo letalo SZ. Letalo je upravljala skupina pilotov, ki so nalašč prišli iz SZ z nekim drugim letalom. S tem se je potem vrnil v Sovjetsko zvezo pilot ugrabljenega letala Aleksej Menčikov, skupaj z nekim drugim potnikom.

Nikolaj Ginlov in Vitalij Kardenir, ki sta ugrabila letalo, sta sedaj ostala v Turčiji, katere oblasti sta zaprosila za politični azil.

Potrjena Einsteinova teorija o relativnosti

WASHINGTON, 13. — Ustanova NASA je sporočila, da so njeni znanstveniki ugotovili znanstveno veljavnost Einsteinove teorije o relativnosti. Zadevne poskuse je opravila skupina tehnikov za radijske povezave, ki jih vodi dr. John Anderson.

Po Einsteinovi teoriji, ki predpostavlja, da je vsako gibanje relativno, se hitrost svetlobe zmanjša, ko gre ta skozi gravitacijsko polje Sonca. Tehniki so poslali nekaj radijskih signalov iz laboratorija v Pasadeni (Kalifornija) dvema sondama «Mariner», ki sedaj krožita okoli Sonca. Ugotovili so, da so radijski signali zabeležili določene zamude zaradi gravitacijske sončne sile. Največja časovna zamuda teh signalov na poti od laboratorija v Pasadeni do sond je znašala 43 minut.

13.000 romarjev v nevarnosti

DAKKA (Vzhodni Pakistan), 13. — Iz dobro obveščenih virov se je zvedelo, da je ogromen plimski val, ki ga je povzročila baje silovita nevihta, butnil ob otok Dubla v Bengalskem zalivu. Oblasti se bojijo za usodo nekaj tisočev hindujskih romarjev, ki so v tem trenutku na otoku. Po približnih ocenitvah naj bi bilo sedaj na otoku okoli 13.000 romarjev. Obstaja tudi bojazen, da je neurje prizadelo neko področje na ustju reke Ganges in nekatere druge otoke vzhodnega Pakistana, vzhodno od Kalkute in jugozahodno od Dakke. S prizadetimi kraji so pretrgane vse telefonske in brzojavne zveze.

TRŽAŠKI DNEVNIK

ENOTEN SESTANEK SINDIKATOV GRADBINCEV

Zahteva po čimprejšnjem izvajanju socialnih reform

Sindikati gradbenih delavcev bodo tesneje sodelovali na deželni ravni

Sindikalne organizacije gradbenih delavcev FILLEA - CGIL, FILCA - CISL in FeNEAL - UIL sporočajo, da so imele včeraj v Trstu deželni sestanek na katerem so razpravljale o socialnih reformah ter o sindikalni enotnosti. Na sestanku so prišle do naslednjih zaključkov:

Ker je prišlo do zamude pri izdajanju ukrepov za uveljavljanje sporazumov med sindikati in vlado glede stanovanjske reforme ir politike in ker bo zaradi tega prišlo do znatnega skrčenja števila zaposlenih delavcev v gradbeni industriji, obsojajo ta položaj in zahtevajo, da se čimprej začne izvajati takšna stanovanjska politika, za kakršno so se sporazumeli sindikati z vlado. Pri tem je treba združiti vse ustanove, ki delujejo na tem področju, nakazati primerna sredstva in sprejeti takšen urbanistični zakon, s katerim bodo uresničili splošno razlaščanje zazidalnih zemljišč.

Na zasedanju so zahtevali tudi bolj odločen poseg deželnega odbora za uresničenje obveznosti, ki jih je sprejel nasproti deželnim sindikalnim organizacijam CGIL, CISL in UIL, to je večje investicije javnega denarja, prednost pri podpiranju gradnje cenenih ljudskih stanovanj, ki naj se oddajo v najem, ter uskladitev bolj učinkovite teritorialne in urbanistične politike. Na zasedanju so nadalje poudarili, da je treba za uresničenje teh smotrov, ki so tesno povezani z zaposlitvijo in z delovnimi razmerami, mobilizirati vse gradbene delavce, vštevši delavce lesne in cementne industrije ter delavce opekarn v deželi.

Tajništva omenjenih treh sindikalnih organizacij usvajajo vsedržavne dokumente, sprejete v zvezi s sindikalno enotnostjo, in menijo, da je na deželni ravni potrebna večja enotna uskladitev treh federacij s tem, da bi izdajale enoten deželni časopis, pripravile enotne sindikalne tečaje in sklicale zasedanje o urbanistiki. Vse te pobude bodo proučili na bližnjem deželnem sestanku.

Zvišanje deželnih prispevkov za jamarstvo

Deželni odbor je pod predsedstvom dr. Berzantija med drugim na predlog odbornika za prosveto Giusti odobril nakazilo prispevkov za jamarstvo, in sicer na podlagi novega zakona štev. 31 iz preteklega avgusta, s katerim so ponovno finansirali prvotni zakon štev. 27 iz leta 1966 o tem predmetu. Gre za prispevke v prid jamarskih skupin, centrov in krožkov, da bi pospeševali znanstvene raziskave, študije o kraških pojavih in hkrati pospeševali jamarstvo v Furlaniji - Julijski krajini sploh. Prispevek v ta namen so zvišali od 6 na 10 milijonov lir na leto.

V skladu s povečanjem razpoložljive vsote bodo sedaj zvišali prispevke posameznim krožkom in skupinam, tako da bodo znašali najmanj 150.000 lir in največ pol milijona lir. Seveda gre pri tem za skupine, ki opravljajo važno jamarsko dejavnost. Povečani prispevek bodo prejele letos štiri ustanove v goriški pokrajini, dve v pordenonski, sedem v tržaški in ena v videmski.

Sovjetska gospodarska delegacija v Vidmu

Videm je obiskala včeraj neka sovjetska gospodarska delegacija, ki jo vodi namestnik ministra za lahko industrijo ZSSR Kondrabkov. Delegacija je gost videmske zveze industrijcev in je obiskala več podjetij, med temi tudi usnjarsko industrijo Cobolo, ki živahno trguje s Sovjetsko zvezo.

Popoldne so sovjetski predstavniki bili v videmski pokrajinski palači, kjer je potekal prijateljski razgovor o gospodarskem sodelovanju med SZ in našo deželo.

Silovito čelno trčenje dveh fantov s skuterji

Včeraj okoli pol šestih popoldne so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico 15-letnega študenta Marina Bratosa iz Ul. Capodistria 39 in 16-letnega mesarja Walterja Loya iz Ul. Baiamonti 12.

Prvega so morali zaradi zloma leve stegnenice in rane na roki z verjetnimi kostnimi poškodbami sprejeti s prognozo okrevanja v 60 dneh na ortopedskem oddelku, medtem ko so drugega, ki je imel številne odrgnine po rokah in nogah, po nudeni zdravniški pomoči odslovili.

Fanta sta se ob koncu Ul. Baiamonti in sicer v slepi ulici, ki vodi k čistilnim napravam pod Škednjem, podila s skuterji, ko sta nenadoma silovito čelno trčila.

Anna Moffo na televizijskih ekranih

Elektronski računalniki v Alfa Romeo

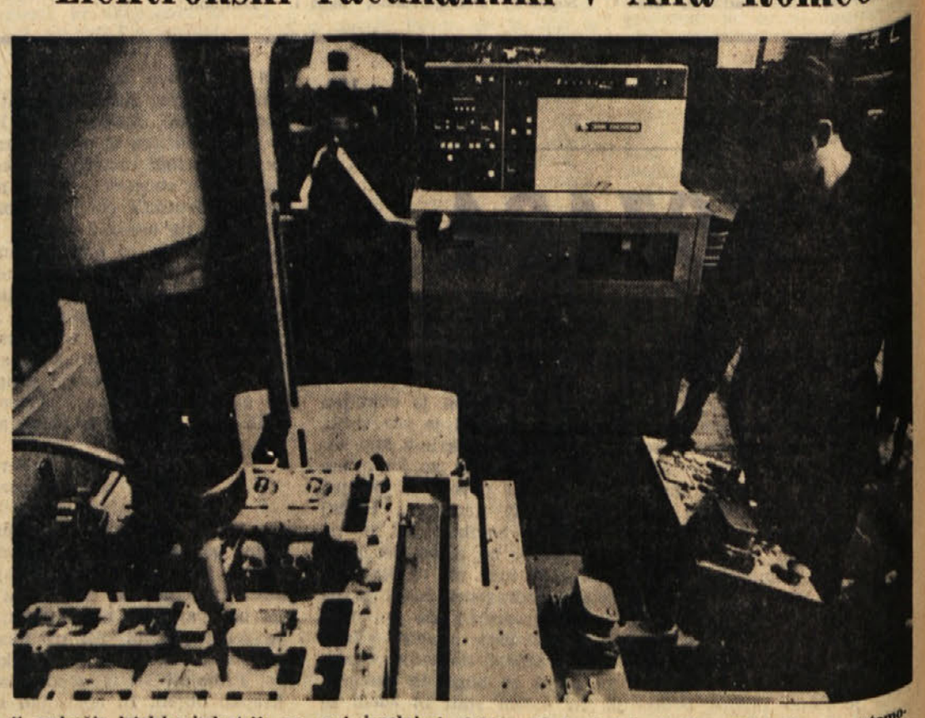

S področja letalske industrije so novi izpolnjeni elektronski kontrolni stroji prešli tudi na avtomobilsko industrijo. Gre za stroje, ki sicer ne zamenjajo dokončno človeka, vendar mu pa olajšajo delo. Aparati skrbijo za avtomatično izdelavo raznih mehanizmov avtomobilskih motorjev po «ukazu», ki ga prejmejo od proizvajalca